609.6
137

D. T. O. M. A.

MONIMENTUM CÆSAREUM,

ſive

DISSERTATIO JURIS PUBLICI

DE

IMPERATORIS

Romano-Germanici

RESERVATIS

&

REGALIBUS,

cum Appendice,

qui continet

Hiſtoriam Juris Publici,

Autore

DANIELE Keyſer/ J. U. D.

1872

Jenæ, Sumptibus Bauhoferianis,
ANNO SAL. REC. M. DC. LXXI.

Digitized by Google

SERENISSIMO, POTENTISSIMO, AC INVICTISSIMO PRINCIPI ET DOMINO, DOMINO

LEOPOLDO I.

Electo Romanorum

IMPERATORI,

Semper Auguſto,
Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Schlavoniæ, &c.

REGI,

Archiduci Auſtriæ, Duci Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Marchioni Moraviæ, Duci Luxemburgiæ, Superioris ac Inferioris Sileſiæ, Würtenbergæ, & Teckæ, Principi Sueviæ, Comiti Haspurgi, Tyrolis, Kyburgi & Goritiæ, Landgravio Alſatiæ, Marchioni Sacri Romani Imperii, Burgoviæ ac Superioris & Inferioris Luſatiæ, Domino Marchiæ Sclavonicæ, Portus Naonis & Salinarum &c. &c.

Domino ſuo clementiſſimo
Hoc monimentum Cæſareum
humilimè conſecrat
Subjectiſſimus
Daniel Keyſer / D.

Digitized by Google

PRÆFATIO.

BOdinus, à Jacobo Cujacio Andi-
us ſine bono per anagrammatiſmum vocatus, qui ſæpè fide dignis Scriptoribus impudenter contradixit, teſte D. Beſold. *hiſt. univ. c. 18. f. 378.* meritò ob varios errores à D. Arum. *de jur. publ. vol. 1. diſc. fin. & vol. 2. diſc. 10. th. 19. lit. e. diſc. 23. in præfat. f. 658.* Et quod ſtylò magis ſatyricò, quàm rationibus apodicticè concludentibus diſſentire ſoleat juxta D. Richt. *Vel. Acad. 28. th. 20. lit. d. f. 522.* repræhenditur, inprimis, quia rigeroſus Imperatoriæ Majeſtatis cenſor fuit, uti eum appellat D. Hœnon. *diſp. pol. 10. §. 30. f. 499. pr.* nec erubuit, Germanorum Rempublicam Ariſtocratiam eſſe, audacter aſſerere. *l. 2. de Republ. c. 6. f. 346. 349. 350. & ſeqq. Item in method. hiſt. c. 6.* quaſi in

manu

Digitized by Google

manu haberet omnium rerum politicarum facultatem, ut Paurmeiſt. *de jurisd. imp. Rom. l.2.c. 2.n.34. inquit.* cui tamen ignorantia germani Imperii mater fuiſſe videtur juxta Rudolph. Maximil. *ap. Frider. Achill. in Orat. contr. Gall.* ſaniores enim Scriptores Juris Publici contrarium ſtatuunt, veluti inter alios ſtatum Imperii noſtri Romano-Germanici Monarchicum eſſe maſculè defendunt, atq; Imperatoris Romani amplitudinem, dignitatem, & præeminentiam præ aliis Regibus ac Principibus dilucidè demonſtrant D. Reinkingk. *de Reg. ſec. & Eccleſ. l.* 1. *claſſ.* 2. *c.* 2. *f.* 47. *& ſeqq. claſſ.* 3. *c.* 14. *n.* 22 *& ſeqq. f.* 309. D. Arum. *d. l. vol.* 1. *diſc.* 1. *vol.* 2. *diſc.* 13. *vol.* 3. *diſc.* 14. §. 119. *& ſeqq. f.* 441. *& c. diſc. fin. f.* 1056. *& ſeq.* Licet igitur Caſtaldus *in tract. de Imperat. q.* 110. recenſeat 330. prærogativas & præeminentias, hac tamen vice præcipuas ſaltem attingam; quod ut felici fiat ſucceſſu, prius Numen Divinum invoco, ut ſit hujus laboris principium, medium, & finis. *N.* 109. *pr.*

Digitized by Google

I. N. J.

REgalia majora (minora enim eſſe putantur, quæ ab Imperatore Friderico primo, cognomentô Ænobarbi ſive Barbaroſſæ referuntur *in* 2. *F.* 56. D. Arum. *d. l. vol.* 1. *diſc.* 31. *th.* 8. *pr.* D. Ort. Folm. *diſp. feud.* 3. *th.* 8. *pr.* excipiuntur tamen quædam, & majoribus quoque annumerantur. D. Ant. Gothofred. *diſp. feud.* 3. *th.* 7. *lit. d.*) ab Antiquis / jura Majeſtatis, jura ſummi Imperii, ſacra Regni, & ſacra ſacrorum, Reſervata Cæſarea, vocari, conſtat ex Clapm. *de arcan. rer. l.* 1. *c.* 10. Sixtin. *de Regal. l.* 1. *c.* 2. *n.* 3. *&* 4. germanicè, Keyſerliche ſonderbahre Hoheiten / Macht / Vollkommenheit / und reſervaten / *juxta Aur. Bull. tit.* 3. *Receß. Imp. de An.* 1529. *ſub tit.* **Keyſerl.** *Conſtit. &c. de An.* 1530. §. **nach dem auch** *&c. de An.* 1576. §. **dadurch dann.** *&c.* Cacheran. *deciſ.* 29. *n.* 5. Rol. à Vall. *conſ.* 42. *n.* 32. dicitur etiam poteſtatis plenitudo ſive ſumma poteſtas, quod magnitudine ſua omnes reliquas poteſtates complectatur & ſuperet, tum quod ſuo ſplendore omnes illas obfuſcet. Bornit. *de fund. Reip. ſtat. c.* 1. *f.* 2. jus Regni ſive majoris ſtatus. Althuſ. *c.* 9. *polit. n.* 13. Sunt autem quædam Regalia quoad uſum & exercitium communicata ſtatibus imperii, Kirchner. *de Republ. diſp.* 2. *th.* 4. *lit. a.* non

Digitized by Google

tamen privativè, ſed cumulativè, ita ut Imperator non minus eadem exercere in loco illo poſſit, quàm is, cui ea tribuit. Bocer. *de Regal. c.* 4. *n.* 5. Thom. Mich. *de juriſd. concl.* 24. quædam tamen quoad uſum & proprietatem Imperator propria ſibi reſervavit. D. Otth. *de jur. publ. c.* 7. *f.* 145. *c.* 10. *f.* 214. *c.* 11. *f.* 218. *&* 224. D. Schönborn. *l.* 5. *pol. c.* 10. *f.* 507. quæ auctoritatem, præeminentiam, & poteſtatem demonſtrant. Arnis. *l.* 2. *de jur. Majeſt. c.* 1. *n.* 8. Definiri igitur poſſunt Regalia, quod ſint jura ei, qui ſuperiorem non recognoſcit in ſignum ſupremæ eminentiæ & ſalutem Reipublicæ competentia. D. Vultej. *l.* 1. *de Feud. c.* 5. *n.* 7. Vel, quod ſint jura Imperatori, cuive Imperator ea expreſsè vel tacitè habenda dedit, in ſignum præeminentiæ, ad Imperii dignitatem & utilitatem ejus conſervandam competentia. D. Ant. Gothofr. *diſp. Feud.* 3. *th.* 6. *lit b.*. eorum potiſſimum ſequentia enumerantur,

I. MONARCHICA POTESTAS ATQUE MAJESTAS.

IMperator Romanus, qui olim Dux belli erat. §. 3. *J. de jur. nat. l.* 4. *ff. de ſtat. hom. l.* 239. §. 1. *ff. de V. S.* hinc Publius Scipio apud Saluſt. *in bello Jugurth.* hoc nomine deſignatur, & Marcus Cicero, veluti *ex epiſt.* 10. *famil. l.* 2. *&* 9. *ſubſeq. epiſt. inſcript.* patet, poſtea ſummus Princeps ac Imperii Romani Monarcha atque Imperator dictus fuit, teſte Sueton. *in Calig.* P. Heig. *p.* 1. *q.* 2. *n.* 15. Ideoque hodie, qui ſumma potitur in Imperio Roma-

Digitized by Google

Romano, eique tanquam Monarcha præſtituitur, indiſtinctè tam Imperator à primo Julio juxta Forſterum *l. 1. hiſt. Rom. c. 28. n. 52. & ſeq.* quàm Cæſar appellatur, quod nomen olim deſignato ſucceſſori Impp. qui nobis eſt Rex Romanorum, Gallis Delphinus ſive Douphin, Hiſpanis Infans, Anglis Normanniæ Dux, Græcis Deſpota, tribuebatur. Douth. *de teſtam. n.* 255. Weſemb. *in proem. J. n. 2.* Auguſti nomine ipſi additò ob majorem reverentiam, veluti pluribus ex Denaiſio *in jur. Cam. §. Cæſaris in Imp. eminent.* illuſtrat D. Chriſtoph. Beſold. *diſp. pol. 8. de ſtat. Reip. mixt. claſ.* 1. *th. 5. n. 2. & in tr. de appell. c. 2. n.* 21. nec deſunt celeberrimi Juriſconſulti, qui adhuc hodie Imperatorem mundi dominum *ex l. 9. ff. ad L. Rhod. de jact.* appellari poſſe contendunt, & quidem ſynechdochicè pro parte majori, ſiquidem nec Auguſtus Imperator, cujus imperium tamen omnium latiſſimum fuit, totum orbem terrarum tenuit, non Africam, non Sardiniam adiit, ut Sueton. *in ejus vit.* teſtatur; ideoque adhuc dici poteſt dominus mundi, ſive orbis Romani, i. e. degentium in Imperio Romano, imò de jure eſt, & ratione protectionis, atque univerſalis juriſdictionis. Vid. D. Mund. *vol. 2. conſ. 13. n.* 125. D. Conr. Rittersh. *ad N. p. 5. c. 11. n. 4.* D. Ant. Gothofr. *diſp. feud. 2. th. 4. lit. b.* D. Arum. *d. l. vol. 2. diſc. 29. th. 6. f. 854. diſc. 34. f. 1062. pr.* D. Hahn. *ad Weſenb. ff. de acq. rer. dom. n. 3. f.* 482. Magnif. Dn. D. Richt. *vol. 2. conſ. 2. n. 36. f.* 23. Si igitur ille Majeſtatem habet, qui juſtò & legitimò modò Imperium aliquod acquiſivit, in eo-

que

que præcipuâ & ſupremâ poteſtate utitur, habebit quoque illam Imperator Romano-Germanicus: Et ſi Monarchia eſt unius prædominans Imperium, uti eſt, ſanè Monarcha quoque erit Imperator Romanus. Diet. *in concl. de ſummâ ſummi Imp. poteſt. concl.* 74. poteſtas enim ſuprema eſt forma & ſubſtantialis eſſentia Majeſtatis. Carol. Molin. *in conſuet. Paris. t.* 1. §. 2. *gl.* 4. *n.* 16. Covarruv. *pract. quæſt. c.* 4, inſuper extra omnem controverſiæ telam poſitum eſt, univerſam Germanorum Rempublicam compoſitam eſſe ex capite & membris. Thuan. *l.* 2. *pr. hiſt.* Ant. Coler. *de jur. Imp. Germ. th.* 1. Bertr. *de Comit. th.* 16. quorum illud Imperator *per Aur. Bull. tit.* 2. *Receſſ. Imp. de An.* 1530. §. **dergleichen wir** *&c. de An.* 1545. §. **alſo** *&c.* Vid. Tiber. Decian. *reſp.* 19. *n.* 128. *vol.* 7. D. Otth. *de jur. publ. c.* 7. *f.* 109. hæc ſtatus Imperii repræſentant. *Receſſ. Imp. de An.* 1541. *pr. de An.* 1546. §. **dieweil aber.** *circ. fin. de An.* 1527. §. **und fürder.** *de An.* 1530. §. **weiter.** *de An.* 1542. §. **und wiewohl.** *de An.* 1567. §. **damit auch.** Sicut ergò caput cæteris corporis humani partibus dignius eſt. *l.* 44. *ff de Relig.* ita & Imperatorem omnium totius orbis Regum Chriſtiani digniorem cenſeri, atque majeſtatis participem eſſe tanquam Caput **als das Oberhaupt im Römiſchen Reich und in der gantzen Chriſtenheit** colligitur, juxta D. Arum. *ad Aur. Bull. diſc.* 2. *th.* 12. *& de jur. publ. vol.* 1. *diſc.* 33. *th.* 10. *f.* 342. Verè nominatur caput ſeculare totius Chriſtianitatis, quô titulô ſacratiſſimô etiam inſignitur ab Electore Moguntino, veluti conſtat

ex

Digitized by Google

141

ex formula juramenti ſecundum diſpoſitionem Aureæ Bullæ ab initio Electionis præſtandi. Goldaſt. *part.* 1. *Polit.* Reichshandl. *t.* 3. *c.* 2. *A. B.* §. 2. Pontifex etiam Innocentius 4. Fridericum Imperatorem præcipuum Principem ſecularem appellavit. *c.* 2. *x. de ſent. & re jud. in* 6. ſanè Majeſtas propriè & ſtrictè loquendo ſoli Imperatori Romano competit. Specul. *tit. de appellat.* §. *videndum. & c. pr. l.* 2. Sigism. Scacc. *de Appellat. q.* 16. *limit.* 1. *n.* 2. inde quoque fit, quod in imperii conventibus nulli Regi Majeſtatis, ſed ſaltem Regiæ dignitatis titulus attribuitur. *Receſs. Imp. de An.* 1526. §. und ſeind. *de An.* 1527. §. und als. *de An.* 1567. §. ferner. *de An.* 1566. §. und dieweil. imò Imperator Regi Romanorum tribuit ſaltem titulum, Seiner Liebden. *per Receſs. Imp. de An.* 1544. §. und dieweil aber wir. Rex Romanorum verò Imperatori adſcribit Majeſtatem, *per Rec. Imp. de An.* 1542. §. damit auch ſolcher Ordnung. *it.* §. würde ſich aber. *de An.* 1545. §. wie dann auch. atque Imperatorem Dominum ſuum appellat. *Receſs. Imp. de An.* 1555. *in fin.* §. ſolches alles .&c. Ad eminentiam Imperatoris etiam facit, quod Rex Bohemiæ ſæpius ſub corona Regali proceſſerit in Curia ſolenni, & tali modô officium Archipincernæ expleverit. D. B. Carpz. *in ſemic. quaſt. ill. diſp. feud. fin. q.* 2. *n.* 19. *&* 20. Huc ſpectat Imperatoris Maximiliani 1. & Caroli 5. effatum; nam Maximilianus Imperator dicere ſolitus, Regem Hiſpaniæ hominum Regem, Galliæ aſinorum, Britanniæ diabolorum, ſe verò Regem Regum eſſe. Similiter Carolus 5. Imperator di-

Digitized by Google

cebat, ſe in aliis ſuis regnis & ditionibus mancipiis atque ſervis, in Germania verò Regibus imperare. D. Arum. *de j.p. vol.* 3. *diſc.* 15. *th.* 103. *f.* 639. *in fin.* & *f.* 640. *pr.* D. Otth. de *j.p. c.* 6. *f.* 86. Quisnam igitur impiò auſu Imperatori Romano-Germanico Majeſtatem denegare præſumeret, de cujus poteſtate ſaltem dubitare ſacrilegii crimen putatur. *l.* 3. *C. de crim. ſacril.* Reſtaur. *in tr. de Imp. q.* 110. *n.* 2. 99. Vaſq. *illuſtr. quæſt. c.* 25. *n.* 4. quem potius ſummum in toto orbe Chriſtiano Principem, Heroem, & Monarcham ſubjectiſſimâ devotione reveremur, & veneramur, qui immediatè ſoli DEO acceptam refert poteſtatem, prout dilucidè explicat D. B. Carpz. *diſp. feud.* 9. *ſemic. quæſt.* 4. cujus præeminentia vel ex nota peculiari conſpicua, quâ Majeſtas Imperatoris ſacra ſive ſacro-ſancta ſalutatur, ad differentiam nempe ejus, quæ Regibus tribui cœpit. Briſſon. *de verb. quæ ad jus pertin. ſignif. l.* 2. *verb. ſacr. Chriſt.* Beſold. *in diſſert. de Majeſt. ſect.* 1. *c.* 1. *n.* 2. Goldaſt. *l.* 3. *de Reg. Bohem. c.* 13. *n.* 6. Sixtin. *de Regal. l.* 1. *c.* 1. *n.* 31. Eſt de jure Dominus Orientis, Occidentis, Meridiei, & Septentrionis. Bald. *conſ.* 359. *l.* 3. eſt Chriſtianiſſimus. Chasſan. *in catal. gl. mund. part.* 5. *conſ.* 27. unde vocatur Auguſtiſſimum Senatus caput, & totius orbis Chriſtiani. Buxtorf. *ad A. B. c.* 2. *concl.* 29. atque inter omnes Reges eminet tanquam ſtella matutina, ut Interpretes Juris publici loqui ſolent, cujus eminentiam ipſe quoque Turcarum Princeps agnoſcit. Reinh. König *in diſp. pol. de ſtat. Imp. Rom.* dum ei, Magno ac potenti Chriſtiano-

no-

norum Domino, uni electo Romanorum Imperatori ſcribit, uti patet ex literis Solymanni Imperatoris Turcici ad Imperatorem Ferdinandum, quæ extant apud Nicol. Reusn. *l.* 1. *epiſt. Turc.* 10. qualia verba quoque D. Arum. *d. l. vol.* 3. *diſc. fin. f.* 1058. adducit. Soli etiam Imperatoris Romani legati ſedendo, quod in mandatis habent, expediunt, aliorum autem Regum ac Principum legati ſtando mandata ſua coram Turca exponere ſolent, licèt Bodinus *l.* 1. *de Republ. c.* 9. contra omnem hiſtoricorum fidem tradat, Turcam Gallorum Reges ipſi etiam Imperatori Romano anteferre. Non ſilentiò hic prætereundum eſt, quod tempore Caroli 5. Imperatoris laudatiſſimi contigit, cùm enim ejusdem *legatus* ad exponenda mandata coram Turcico Sultano accitus aliquandiu ſtetiſſet, neque conſidere juſſus fuiſſet, palliò quod habebat inſedit, & mandata Imperatoris intrepidè expoſuit, mox conſurgens pallium, quod ſubſtraverat reliquit, interrogatus à Turcis, cur id faceret, Cæſaris legatum ſellam ſibi portare non ſolere, ſalsè reſpondit. D. Arum. *ad A. B. diſc.* 4. *& de j. p. vol.* 3. *diſc.* 23. *n.* 207. *f.* 949. Laude igitur digniſſimum manet Alphonſi Arragoniæ & Neapoleos Regis judicium, qui Fridericum 2. Imperatorem, cùm aliquando Neapolim veniſſet, nullò non honoris cultu proſecutus eſt, & cum ab Anglicis eò nomine repræhenderetur, tale illis Reſponſum dedit: veſtrûm non eſt de Regibus judicare, nos Reges omnes debemus reverentiam Imperatori tanquam ſummo Regi, Ille eſt caput &

 Dux

Digitized by Google

Dux Regum. Huc etiam pertinet, quod Philippus Haſſiæ Landgravius cuidam in familiari colloquio dicenti, Carolum 5. Imperatorem nihil commodi ex dignitate Imperatoria ſentire, ſed gravibus tantùm moleſtiis fatigari, reſpondit: præter cætera commoda, & hoc inde Carolum conſecutum eſſe, ut omnibus aliis Regibus & Principibus ratione dignitatis Imperatoriæ præferatur. D. Arum. *de j. p. vol.2. diſc. 7.n.4. th.*119.*f.*157 Quidni ergò Imperator Romano-Germanicus dici poſſit Monarcha & caput Imperii? P. Heig.1. *q*.2.*n*.21. *& ſeq*. Andr. Knich. *de Saxon. non provoc. in verb. Duc. Sax. n*.1. *usq*, 39. imò cur non appellandus ſit Dominus totius mundi & Chriſtianitatis? nam in hunc finem in Coronatione Imperatoris inter alia inſignia, veluti Imperiale diadema, gladius, ſceptrum, *juxta Aur. Bull. t*. 22. pomum quoque aureum ſive globus præfertur, quò denotatur univerſale ejus Imperium, quale quidem de facto non habet, ſed temporibus præteritis, & præſertim inventi hujus Juſtiniani obtinuit, illi enim initium pomi ſive globi hujus Imperialis tribuitur, dum in palatio Conſtantinopolitano erecta fuerit ipſius ſtatua, quæ ſphæram geſtabat cum cruce infixa, ut ſignificaretur auſpiciis divinis. Vid. P. de Andl. *l*.2.*c*.8. *de Imp. Rom*. Aquila quoque biceps denotat Imperium Orientale & Occidentale. D. Otth. *de j.p.c*.4.*f*.55. Occidit quidem & diſſipatum eſt Regimen illud, quod ad Orientem & Occidentem Solem extenſum erat, quicquid Imperator Romanus in Aſia tenuit, totum eſt amiſſum:
maxi-
Digitized by Google

 143

maxima Europæ pars Imperio Romano quondam conglutinata, aliis jam paret Dominis, loquitur id Gallia atque Italia, teſtatur Hiſpania, Anglia, Scotia, Ungaria, Polonia, Suecia, Dania, amiſſa eſt Boruſſia, atque Livonia, quæ fuerunt utiles provinciæ Imperii, & quaſi murus aheneus adverſus gentes Septentrionales, Tartaricos, vaſtas ſolitudines Orientis incolentes. Vid. Schneidevv. *de feud. p. 3. n.* 61. Eiſenkeck. *diſp. feud. 2. th. 1. lit. d.* licèt autem prædictorum Regnorum avulſione Imperium Romanum in magnam tenuitatem redactum ſit, ùt P. Coſtaldus Juris Conſultus *ad l. 32. ff. de leg.* ſcribere non vereatur, ſe neſcire, an ſit, & ubinam ſit Romanum Imperium, inprimis, dum Imperatores ne ſedem quidem ipſam Cæſarum avitam, & priſcum domicilium ùrbem Romanam poſſideant, ſed Pontifices excuſsò Imperii jugò in Italia rerum potiti ſunt, quorum terror nominis poſtmodum ipſos Germanos invaſit, & eò ipsò, teſte Lampad. *de Rep. Rom. Germ.* dimidia Imperatoris vis collapſa eſt: attamen durabit atque perdurabit Imperium Romano-Germanicum ad mundi finem, exemplòq; ſervitutis non includitur aut circumſcribitur locò, ſed ùt illa in fundo quæſita per partes ejusdem indiviſa retinetur. *l. 8. ff. de ſervitut.* totaque manet in parte indiviſa. *l. fin. ff. de jur. dot.* ſic Imperium univerſum pervagatur orbem, manetque illud, ubicunque Imperator eſt. P. Heig. *l. 1. q. 2. n.* 31. & licèt pars magna Imperii ab aliis occupata ſit, non ideò tamen extinctum dici poteſt, ſed in parte ea, quæ reſtat,

totum Imperium eſt. Mart. Neapol. *p.* 1. *c.* 21. *n.* 27. *de juriſdict.* & relatione habitâ ad divinitus conſtitutam, & ſtabilitam Monarchiam Romanam inde à Julio Cæſare, vel potius Octaviano Auguſto, ejusque ſucceſſoribus usque ad noſtrum ævum Monarchicum cenſendum, nominandum, & agnoſcendum, dignitasque ejus ſemel quæſita non labaſcit, & extinguitur, ſed fulget adhuc, imò fulgebit ſempiternis cum Sole & Luna radiis amplitudinis ejus ſplendor, & Majeſtas, quam nec edax ætas, vel injuſta calumniantium abſumet iniquitas. Marſil. Patavin. *de transl. Imp. c.* 1. Rudolph. de Columm. *in tr. ejusd. arg. pr.* Quidni ergò Imperatoria Majeſtas omnes Reges atque Principes dignitate, auctoritate & inſigniis Imperialem gloriam decorantibus, longo poſt ſe intervallo relinquat? P. de Andl. *l.* 2. *de Imp. Rom. c.* 8. præcellit dignitate, eâ enim nulla poſt hominum memoriam in ullo regno extitit major, quod etiam vult epithethon Allerdurchläuchtigſter ꝛc. præpollet authoritate; etſi enim ſtatus noſter hodiernus purè Monarchicus non ſit, ſed quoad adminiſtrationem Ariſtocratiâ quadantenus temperatus, præponderat tamen Monarchia, & Majeſtas Imperatoris, ita ut Monarchæ titulus Ipſi meritò attribui poſſit. D. Reinkingk. *de Reg. ſec. & Eccleſ. l.* 1. *claſſ.* 2. *c.* 2. *f.* 82. & 90. D. Arum. *de j. p. vol.* 2. *diſc.* 22. *vol.* 3. *diſc.* 20. *probl.* 1. *f.* 855. *diſc.* 27. *f.* 1028. *in fin.* Vid. tractationem meam *Juridico-Polit. c.* 14. *f.* 117. imperium enim noſtrum tanquam ſummus & primus regit ac dirigit. Beſold. *diſſ. pol.* 1. *claſſ.* 1. *th.* 38.

inde promanat Regalis ſplendor, Ducalis Autoritas; Comitiva dignitas, Nobiliumque omnium jura inde ſuam originem trahunt. Reinh. König. *diſp. pol. 6. th. 5.* quamvis enim modus adminiſtrationis accidentalis in Romano Imperio utilitatis publicæ causâ aliquando immutatus ſit, non tamen inde ſequitur, ipſum ſtatum & fundamentum ſubſtantiale regiminis immutatum eſſe, cùm accidentia non mutent rei ſubſtantiam, nec Imperii adminiſtratio ſtatum immutet, differt enim ſtatus & ejus gubernatio, & circa qualitates, non verò ſubſtantiam fit immutatio, nec deſinit eſſe monarchia. Angel. *in l. 76. ff. de jud.* cùm ſummæ Majeſtatis jus cum inferioribus non poſſit communicari. *Rec. Imp. rubr. reform.* **Keyſ. Frider. des dritten zu Franckfurt am Meyn.** 1642. non ergò immeritò Imperator ſummus dicendus Monarcha, Romanique Imperii caput, & obinde Imperii noſtri Romano-Germanici ſtatum Monarchicum, & ultimam à Prophetis prædictam, & ad finem usque perduraturam Monarchiam eſſe, concluditur contra Bodin. *in meth. hiſt. c. 6. & de Rep. l. 2. c. 6. n. 223. & ſeqq.* De Majeſtatis juribus in genere latè agit D. Arum. *de j. p. vol. 1. diſc. 30. f. 275. vol. 2. diſc. 17. f. 547.* ùt & de crimine læſæ Majeſtatis. *vol. 4. diſc.* 40. Non infringit Majeſtatem, quod olim quidem, ſed non hodie, Imperator triplici Coronâ inſigniebatur. (1.) ferreâ, (quã tamen Buxdorff. *ad A. B. concluſ.* 46. auream fuiſſe eχiſtimat) ab Archiepiſcopo Colonienſi. (2.) argenteâ, Mediolani ab Archiepiſcopo Mediolanenſi. (3.) aureâ,

Ro-

Digitized by Google

Romæ à Pontifice Romano. D. Arum. *de j.p. vol.* 1. *diſc.* 18. *n.* 39. *vol.* 2. *diſc.* 16. *f.* 541. *vol.* 3. *diſc.* 7. §. 31. *f.* 238. ſiquidem coronatio in ſe conſiderata non pertinet ad eſſentiam Imperii. *Id. vol.* 3. *diſc.* 28. *f.* 1038. D. Otth. *de j. p. c.* 10. *f.* 205. Unde Imperator Fridericus à Ruffa Barba, Ænobarbus, & Barbaroſſa cognominatus, Sveviæ Dux, inter quem & Pontificem Adrianum graves inimicitiæ exortæ, in literis circularibus ad omnes Principes & Epiſcopos ſcriptis hanc expresſam declarationem dedit, ſe per Electionem Principum à ſolo Deo Regnum & Imperium tenere, & quicunque aſſereret, ipſum Coronam Imperialem pro beneficio à Papa ſuſcepiſſe, mendacii reum eſſe, uti ipſe Pontificius Scriptor D. Beſold. *hiſt. univ. c.* 18. *f.* 431. refert. De Imperatore Friderico 2. Vid. *f.* 454. *& ſeqq.* Hinc quoque Rudolphus primus Imperator, Principibus ad Italicum iter adhortantibus, reſpondit: Multos Alemannorum Reges Italia conſumſit, non ibo Romã, Rex ſum, Imperator ſum; nec minus pro utilitate Reipublicæ acturum me confido, quàm ſi Romæ fuisſem coronatus, teſte Georg. Költerer von Höch. *ap. Frid. Achill. in Orat. contr. Ital. f.* 618. Annon Maximilianus 1. Ferdinandus 1. Maximilianus 2. Matthias, Ferdinandus 2. & 3. (*glorioſiſſimæ memoriæ*) à Pontifice Romano coronati non fuerunt, & tamen omnes & ſinguli pro legitimis Imperatoribus à toto mundo culti, & adhuc habentur? Ant. Coler. *de jur. Imp. ſect.* 6. *&* 7. *Sixtin. de Regal. l.* 1. *c.* 4. *n.* 14. Carolum etiam Magnum ejusque

Suc-

Succeſſores non niſi juramentum protectionis præſtitiſſe demonſtrat D. Strauch. *diſſert.* 4. *de Illuſtr. Controverſ. circ. elect. Car.* 5. *th.* 12. *f.* 102. *& ſeqq.* Neque diminuit Majeſtatem, quod Imperator Turcico Sultano penſionem pendere ſoleat: tributum quidem ſuperioritatis cognitionem inducit, ſed non penſio, quæ fit pacis ſaltem fruendæ gratiâ, non in ſervitutis auctoramentum. D. Otth. *de jur. publ. c.* 7. *f.* 107. *in fin.* quin ipſe Turca ex pactione veteri Regi Æthiopum penſionem præſtat. D. Schönb. *l.* 5. *pol. c.* 10. *f.* 510. neque eſt, quod Bodinus *l.* 2. *de Republ. c.* 6. imperitus rerum Germanicarum æſtimator, uti eum vocat Paurmeiſterus, glorietur, Imperatorem noſtrum non eſſe Monarcham, *quia alterius* judicio ſit ſubjectus: licet enim in cauſis civilibus & pecuniariis, quando à Statibus Imperii convenitur *juxta Auream Bullam tit.* 5. coram Electore Palatino reſpondere teneatur, (Vid. D. Strauch. *diſſert.* 3. *de trium Secul. Elect. contr. circ. El. Imp. th.* 5. *& ſeqq. f.* 74. *&c.*) non tamen hoc fit ordinariè, & ex neceſſitate, ſed extraordinariè & voluntate liberali. D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 8. *n.* 87. *f.* 274. Et quidem quando ut Dux vel Comes conſideratur ad Auſtregarum judicium vocandus eſt. D. Vult. *ad l.* 1. *n.* 9. *C. ubi Senat.* Unde Imperatores in Camera Imperiali reſpondiſſe refert Schvvanman. *Obſ. Cam.* 20. *& deciſ.* 2. *n.* 32. hoc tamen minimè Majeſtatem Imperatoriam deprimit, majorem enim ſe minoris jurisdictioni, ſalvâ Majeſtate, ſubmittere poſſe, ipſe Bodinus ſibimet ipſi contrarius *l.* 3. *c.* 6.

145

Digitized by Google

de Republ. fatetur: Ita enim Rex Galliæ coram Parlamento Pariſienſi conveniri poteſt. Hottom. *in Francog. c.* 15. & ſi adverſus privatos in privatis judiciis reſtitui velit, procurator Regius ſedem ac locum mutat, ne publicam ſed privatam cauſam agere videatur. Ita Rex Hiſpaniæ in conventibus triennalibus jus dicit, ſibique viciſſim jus dici patitur. Stephan. Jun. Brut. *adv. tyran. in repet. ad q.* 6. Rex Bohemiæ ratione Sileſiæ coram judicio ſuperiori Uratislavienſi ſtare cogitur. Schrad. *de feud. p.* 10. *ſect.* 1. *n.* 13. In Anglia de litibus inter Regem & ſubditos exortis Juſtitia, uti appellatur, Magna cognoſcit. Bodin. *d. l. c.* 8. Pari modò Electores Saxoniæ coram ſuprema Electorali Lipſienſi curia, de bonis & reditibus ærarii ſive Cameræ conveniri poſſunt. Præterea non diminuit Majeſtatem, quod Imperator conſilium Electorum adhibeat in rebus graviſſimis, & Imperium Romanum concernentibus, ſiquidem Galliæ Rex Carolus 5. inde ſapiens appellatus fuit, quod in Sapientum conſilio acquieverit. Ita Hiſpaniarum Rex, etſi potentiſſimus ſit, & maximæ autoritatis apud ſuos, attamen non niſi Ordinum conſenſu imperat. Barlador *l.* 1. *rer. quot. c.* 3. *n.* 13. Scotiæ quoque Regibus nihil, quod totius regni ſtatum attinet, inconſultis Ordinibus permittitur. Jun: Brut. *de repet.* 6. *q. n.* 7. *de jur. Maj. in ſubdit.* Ut igitur in domeſtica vita paterfamilias, quatenus toti imperat familiæ, Regiam ſuſtinet repræſentatque dignitatem & autoritatem; quatenus verò cum uxore ſua de re familiari conſultat,

tat, deliberat & diſponit, cum ſtatu Optimatum eatenus convenit, fratrum verò æqualitas in omni re & cura familiari ſtatum repræſentat popularem; eô ipsô tamen paterfamilias quod præſcribat leges ſuæ familiæ, ex uxoris accedente conſilio, eamque gubernationis domeſticæ conſortem & participem faciat, & cum filiis in commune bonum operetur, ſe ſuâ autoritate patrifamilias debita minimè exuit & ſpoliat: ſimili ratione Imperator Romanus quamvis communicatô Electorum Procerumque Imperii conſenſu omnia agat, non tamen propterea ſupremâ poteſtate ſe exuit aut Majeſtatem ſuam aliis communicat. D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 14. §. 148. *f.* 453. neque ullius Monarchæ Majeſtatem diminuit aut extenuat, quod Eccleſiæ protectionem juret, qui ejus nutritorem & cuſtodem ſeſe dictitat. Coras. 2. *miſc. c. ult.* Vaſq. *controv.* 26. *n.* 15. neque ullum eſt imperium legitimum, quin certis regulis, legumque terminis ſit concluſum, nullusque reperitur Princeps aut Rex, cujus poteſtas certis capitulationibus non ſit circumſcripta & reſtricta. Warem. ab Erenb. *de Regn. ſubſid. c.* 11. Porrò Imperatoris præeminentiam non diminuit commune axioma; Imperii Status tantum in territoriis ſuis poſſe, quantum Imperator in Imperio. Hoc enim, inprimis ſi ſine grano ſalis accipiatur, tanquam erroneum & falſum meritò ab aliis rejicitur, cum certum ſit, multa Imperatori in ſignum ſupremæ poteſtatis reſervata eſſe, quæ aliis ſalvâ Imperii Majeſtate competere nequeunt. D. Ludvv.

in ſyn.feud.c.5.f.134. D. **Richt.** *vel. Acad.22.th.19.f.*400. Denique non obſtat, quod Imperator bona Imperii non alienare poſſit: quia *hoc ei proprium eſt, ut augeat, non ut minuat, unde ſemper Auguſtus* **allezeit mehrer des Reichs** appellatur, licet Auguſtum non ab augendo Romanis dictum aſſerat Coras.3.*miſc.22.n.6.&* 7.Niell. *diſp.feud.2.th.6.lit.g. in fin.* quin & in ipſa Gallia inter leges Status hoc connumeratur, ut Rex ſine ſtatuum conſenſu, imò etiam ſine Curiæ Pariſienſis approbatione de Regno nihil alienare poſſit, ſecùs ſi fiat, illius major quàm hujus habetur ratio. Richard. Dieder. *d.l. concl.* 78. Vid. Auct. **der Politiſchen Schatzkammer.** *l.2.diſc.*12. ſalva igitur manet Imperatoris Romano-Germanici Monarchica poteſtas atque Majeſtas.

II. COMITIORUM INDICTIO.

RAtiones Comitiorum habendorum exponit Althuſius *c.17.pol.n.*60. eorum enim celebratio non negligenda eſt. Hotom.*in tr. de antiq.jur.Reg.Gall.c.*14.19.*& ſeqq.* in ſtatu tamen Monarchico rariora comitia eſſe debere, monet Barth. Keckerm. *l.1.ſyſt.pol.c.7.f.*155. illorum autem eſt Comitia congregare, quorum autoritati omnes Chriſtiani parere debent; & ad quos ſpectat ea, quæ ad Eccleſiæ & politiæ pacem & tranquillitatem faciunt, procurare. At hoc Magiſtratus ſummi munus & officium eſſe, nemo inficias ibit: Imperator igitur jus univerſalium Comitiorum indicendorum habet, jus proponendi ea, de quibus in Comi-

tiis

 147

tiis eſt tractandum, jus rogandi ſententias, jus promulgandi ea, quæ in Comitiis ſunt conſtituta, jusque finem imponendi Comitiis. Arnis. *de jur. Maj. c.* 4. *n.* 17. *c.* 6. *n.* 13. D. Schönb. *l.* 4. *pol. c.* 33. Paurmeiſt. *de jurisd. Rom. Imp. l.* 2. *c.* 2. *n.* 28. Althuſ. *c.* 33. *polit.* quamvis hodie accedat conſenſus Electorum, id quod ipſe Imperator non occultat in literis, quibus ad Comitia vocantur Ordines Imperii, vulgò in dem Ausſchreiben zum Reichstag. Matth. Stephan. *l.* 2. *de jurisdict. p.* 1. *c.* 1. *membr.* 2. *n.* 11. *& ſeqq.* Regner. Sixtin. *de Regal. l.* 1. *c.* 4. *n.* 29. poteſtas tamen decidendi tribuitur ſummo Principi, nec ulli alii in Monarchia competere poteſt. D. Arum. *de j.p. vol.* 1. *diſc.* 9. *diſc.* 30. *th.* 21. *f.* 289. *diſc. fin. f.* 1053.

III. LEGUM UNIVERSALIUM SANCTIO.

DAt Leges vel generales. Lancellat. *in templ. om. jud. l.* 1. *c.* 1. §. 4. Menoch. *conſ.* 604. *n.* 2. *& ſeqq.* Anton. Coler. *de jur. Imp. germ. ſect.* 18. D. Schönb. *l.* 5. *pol. c.* 11. *f.* 510. D. Ant. Gothofr. *diſp. feud.* 3. *th.* 6. D. Arum. *de j.p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 14. *& ſeqq. f.* 286. *& c. th.* 20. *f.* 289. *vol.* 2 *diſc.* 17. *th.* 31. *f.* 556. *vol.* 3. *diſc.* 13. §. 35. *f.* 403. *diſc fin. f.* 1050. licèt conſilium Procerum accedat. D. Otth. *d. l. c. n. f.* 231. hoc enim Majeſtatem non infringere, in primo membro demonſtratum fuit. vel ſpeciales, quæ verò propriè privilegia dicuntur. Jac. Bornit. *c.* 16. *de fund. Reip. ſtat.* proinde poteſtatis Imperatoriæ eſt; jubere, mandare, prohibere. *Receſſ. Imp. de An.* 1548. §. fer-

Digitized by Google

ner. D. Hordl. *tom.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *l.* 5. *c.* 19. *tom.* 2. *l.* 3. *c.* 51. *c.* 62. *&* 67. *l.* 4. *c.* 4. *&* 12. von Urſachen des teutſchen Kriegs. Æn. Sylv. *c.* 14. *de ort. & aut. Imp.* Huc obtinet tritum illud: Imperatoris eſſe Leges dare, non accipere: conſequens enim Majeſtatis eſt ſoluta legibus poteſtas; hinc nefas eſſet aſſerere, Imperatorem Romanum Legibus ſolutum non eſſe. Vid. D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 7. 8. 30. *th.* 2. *&* 3. *f.* 299. *& ſeqq. vol.* 2. *diſc.* 14. licèt non promiſcuè quibusvis, non legibus divinis, naturalibus, gentium, & fundamentalibus, ſed merè civilibus & poſitivis. D. Reinkingk. *d. l. claß.* 3. *c.* 12. *n.* 1. 3. 4. 5. *& ſeqq. f.* 296. 297. *&* 298. nec objici poteſt, quod Imperator teneatur ſeſe Capitulationibus juramentò obſtringere, hoc enim juramentum, quod Imperator capitulationis ſervandæ gratiâ interponit, ejus Majeſtati non præjudicare, dilucidè oſtendit. D. Arum. *de j. p. vol.* 2. *diſc.* 3. *vol.* 4. *diſc.* 2. *&* 3. D. Reinkingk. *d. l. l.* 1. *c.* 9. *f.* 230. *& ſeqq. n.* 35. *& ſeqq. f.* 234. 235. 236. 237. nulla enim gens, præter Turcicam, ita ſtupida ac barbara, & pecudum potius, quàm hominum ſimilis eſt, quæ non in Rege inaugurando aliquam ab illo Regni conſervandi fidem ac jusjurandum exigat, hoc ipſum enim totius Orbis Chriſtiani uſus in viridi obſervantia poſitus comprobat: Rex Hiſpaniarum in inauguratione juramentò ſe ſuis obſtringit. Galliæ Rex in actu inunctionis jurejurando ſe obligat: Hungariæ, Angliæ, Bohemiæ, Daniæ, Poloniæ & Sueciæ Reges jurant, & jurejurando ſe ſuis devinciunt. It. *d. l. n.* 22. *& ſeqq. f.* 233.

IV. SE

IV. SECULARIS ET ECCLESIASTICÆ JURISDICTIONIS OMNIGENÆ ADMINISTRATIO.

JUriſdictio Univerſalis eſt, quæ in perſonas omnes ac cauſas univerſi Romani Imperi competit, & penes ſolum Imperatorem reſidet. D. Arum. *de j.p. vol.* 2. *diſc.* 7. *th.* 19. *f.* 152. *&* *ſeqq.* Communiter quidem in ore habent Juris Publici Interpretes, vigore perpetuæ jurisdictionis conceſſæ Principes exercere poſſe in conceſſo territorio jurisdictionem, prout Imperator in toto Imperio Romano: hoc tamen aſſertum non indiſtinctè intelligendum eſt, quaſi Imperatori æquales efficiantur, *ſed* relatione habitâ ad ſubditos ſuæ provinciæ, in quos eandem vel ſimilem jurisdictionem exercent, qualem Imperator in univerſos. Vid. D. Reinkingk. *d. l. l.* 1. *claſſ.* 5. *c.* 6. *f.* 598. *&* *ſeqq.* Et ſic ratione univerſalis jurisdictionis Imperator nihilominus tanquam Supremus Princeps Imperii ubique jurisdictionem fundatam habet. D. Arum. *de j.p. vol.* 3. *diſc.* 10. *n.* 66. *f.* 329. D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 228. D. Reinkingk. *d. l. c.* 7. *n.* 44. *f.* 634. ſemper enim jus ſuperioritatis ſalvum manet Imperatori. D. Arum. *de j.p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 23. *f.* 290. In Eccleſiaſticis quoque rebus plenam Imperator poteſtatem habet. It. *th.* 32. *&c. f.* 291. *&* *ſeqq. d. vol.* 1. *&* *vol.* 3. *diſc.* 10. *n.* 79. *f.* 333. D. Hahn *ad Weſ. de jurisd.* 1. 8. *f.* 167. D. Reinkingk. *d. l. l.* 3. *claſſ.* 1. *c.* 1. *&* *ſeqq. f.* 1054. *&c.* non ſolùm eligendi inveſtiendique Epiſcopos, ſed & eos-

dem

dem deponendi, & pro delictorum qualitate coercendi. It. *d. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 39. *f.* 293. hinc & preces primarias in beneficiis vacantibus concedit. Thom. Mich. *de jurisd. th.* 13. Berh. Græværus *ad Gail.* 2. o. 155. *conſid.* 1. *n.* 4. vigore cujus Cæſarea Majeſtas ex antiqua conſuetudine & approbata obſervantia in omnibus cathedralibus Eccleſiis, Collegiis, & Monaſteriis per Germaniam habet jus & facultatem ſuffragandi unum Canonicum pro arbitrio, eumque nominandi, quem Collegium recipere tenetur, quæ primariæ preces vocantur. Guilhelm. Durand. *in ſpecul. l.* 4. *tit. de præbend.* §. *reſt. vers. it. not. n.* 7. Joach. Cluten. *in ſyllog. rer. quot. th.* 19. P. Gregor. Tholoſ. 17. *jur. univ. c.* 7. *n.* 21. Marq. Freher. *ad P. de Andl. l.* 2. *c.* 6. *f.* 179. Buxdorff. *ad c.* 5. *A. B. concl.* 65. Goldaſt. *tom.* 3. *conſt. Imp. f.* 106. Unde & inveſtituram Epiſcopatuum tanquam maximum Regale à tempore hierarchiæ inſtitutæ penes Imperatorem fuiſſe, & adhuc manere, non obſtante transactione Pontificis Calixti 2. cum Imperatore Heinrico 5. neque Nicolai 5. cum Imperatore Friderico 3. lucutenter demonſtrat D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 9. *n.* 45. *& ſeqq. f.* 288. *&* 289. Vid. D. Strauch. *diſſert. j. p.* 5. *de controverſ. Illuſtr. circ. Stat. Eccleſiaſt.* Indubitanter itaque dicendum eſt, Imperatorem jurisdictionem exercere poſſe tām in perſonas ſeculares quàm Eccleſiaſticas; nec remoram facit, quod clericis non tam conſtitutionibus Pontificum, quàm Imperatorum privilegiis fori præſcriptionem tributam eſſe conſtet *ex N.* 83. *pr. N.* 123.

N. 128. *pr.* adeò ut tantùm coram ſuo Epiſcopo ſint conveniendi. *c.* 1. 12. 18. *x. de for. comp.* Pacian. *conſ.* 146. *n.* 113. Duar. *de ſacr. Eccleſ. l.* 1. *c.* 2. exinde tamen Summo Principi in illos omnem jurisdictionem denegare, ejusque ſubjectioni penitus ſubtrahere, nimis durum foret, primò, quod forum ſortiri & ſubditum eſſe dispaxia cenſeantur. Gail. *de pignorat. Obſ.* 15. *n.* 3. adeòque licentioſa admodum eſt conſequentia: Clerici fori præſcriptione certò reſpectu potiuntur, nec coram Seculari Magiſtratu ſe ſiſtere tenentur, Ergò Imperatoris ſubjectione penitus ſunt exemti? ſecundò, privilegiorum conceſſio eorumq; confirmatio ſuperioritatis ſymbola ſunt evidentiſſima. Bald. *in l. fin. n.* 2. *C. de Leg.* Felin. *c.* 1. *n.* 24. *verſ. & hinc eſt. x. de Conſtit.* Decian. *vol.* 1. *reſp.* 8. *n.* 225. Weſenb. *conſ.* 21. *n.* 68. Rutg. Roland. *p.* 4. *c.* 3. *n.* 27. *l.* 2. *de Commiſſ.* at Clerici Imperatorum privilegiis foro ſeculari ſunt exemti. Ergò hoc ſymbolum eſt Superioritatis: quibus accedit, quod Princeps non præſumatur contra ſe privilegium indulſiſſe. Felin. *conſ.* 27. *n.* 18. cùm in quacunque generali locutione excepta ſemper intelligatur perſona proferentis. Schrad. *de Feud. p.* 6. *c.* 5. *n.* 13. & ſuperioritas illa jurisdictionis Imperali Majeſtati tanquam inſeparabile adjunctum cohæreat. Bald. *in l. fin. C. de hæred.* Paurmeiſt. *l.* 2. *de jurisd. c.* 4. *n.* 91. Hinc veriſſimum patet enunciatum Optati Milevitani *l.* 3. *ad Parmen.* aſſerentis, Rempublicam non eſſe in Eccleſia, ſed Eccleſiam eſſe in Republica; cui ſuffragatur reſcriptum Honorii

D Ponti-

Digitized by Google

Pontificis *in c. 2. diſt. 97.* Huc ſpectat jus abſolvendi à juramento ad effectum agendi. Borch. *ad c. un. quæ ſint Reg. n. 4.* Vultej. *de feud. l. 1. c. 5. n. 7.*

V. ULTIMA SIVE EXTREMA PROVOCATIO.

D. Schönb. *d. l. c. 15. f. 514.* D. Otth. *d. l. c. 11. f. 250.* D. Arum. *de j. p. vol. 1. diſc. 30. th. 25. f. 290. vol. 2. diſc. 16. §. 36. f. 559. vol. 3. diſc. 14. §. 94. f. 430.* hoc ſummæ & ultimæ cognitionis jus, veram præ ſe fert Majeſtatem. Matth. Steph. *de jurisd. l. 1. c. 1. m. 2. n. 182.* ab Imperatore igitur non datur appellatio, quia gradatim fiat ab inferiore ad ſuperiorem. *l. 1. §. 3. ff. de appell. N. 17. c. 3. n fin. N. 23. c. 3. c. anter. 2. q. 6.* Donell. 18. *Comment. 7.* quia igitur ab Imperatore omnes dignitates, jurisdictiones, conceſſiones, & inveſturæ, ceu perenni fonte fluunt, ita ad eundem per appellationes, nullitates, & querelas refluunt. Thom. Mich. *de jurisd. th. 1.* Hillig. *in Donell. enucl. l. 17. c. 7. not. o.* Kirchn. *de Republ. diſp. 2. th. 4.* D. Conr. Ritterſch. *in part. feud. l. 1. c. 5. n. 15.* Gail. *l. 1. O. 30. n. 31.* & quia Imperator aliis poteſt indulgere jus de non appellando, Ergò eodem gaudeat oportet. Jaſ. *in l. imper. n. 29. ff. de jurisd.* Bornit. *de fund. Reip. ſtat. c. 22.* & adeò extremæ provocationis jus ſupremæ poteſtatis proprium, eique annexum eſt, ut ei nullò tempore à quoquam præſcribi poſſit. D. Arum. *de j. p. vol. 3. diſc. 14. §. 62. f. 417.* It. *ad Aur. Bull. diſc. 5. th. 13.*

VI. DE

Digitized by Google

150

VI. DE FEUDIS IMPERIO IMMEDIATE SUBJECTIS COGNITIO, ET DE FEUDIS REGALIBUS INVESTITURA.

Licèt vacante Imperio Domini Electores Saxoniæ & Palatinatùs inveſtire poſſint de feudis Imperii, attamen inveſtitura de Principum feudis, novo Imperatori ſpecialiter reſervatur *per Auream Bullam tit. 5. & 7.* D. Ant. Gothofr. *diſp. feud.* 8. *th.* 4. *lit. b.* D. Ort. Fohm. *diſp. feud.* 10. *lit. a. & d.* D. B. Carpz. *diſp. feud.* 4. *ſemic. quaſt. ill.* 2. D. Arum. *d. j. p. vol.* 1. *diſc.* 11. *vol.* 3. *diſc.* 14. *th.* 78. *f.* 424. *diſc.* 15. *th.* 47. *f.* 586. Niell. *diſp. feud.* 10. *th.* 1. *lit a.* vel ſi inter duos Imperii vaſallos contentio eſt de Feudo Ducatus vel Comitatus, tunc nec Cameræ Imperialis jurisdictio, nec Auſtregarum beneficium locum habet, ſed ſolus Imperator eſt judex competens *per Ordinat. Cam. p. 2. t. 7.* §. 1. Vid. Gail. 1. *O.* 1. *n.* 31. P. Frid: *l.* 1. *de Proceſſ. c.* 19. *n.* 8. D. Vult. *l.* 2. *de F. c.* 2. *n.* 9. Duar. *de F. c.* 20. *n.* 2. Borch. *de F. c.* 10. *n.* 1. Schrad. *de F. p.* 10. *ſect.* 5. *n.* 39. *ſect.* 13. *n.* 46. Illud etiã ad Imperatoris dignitatem ſpectat, feudum verè & abſolutè ligium conferre. D. Vultej. 1. *F.* 8. *n.* 122. Menoch. *conſ.* 32. *n.* 6. *vol.* 1. Curt. 1. *q.* 8. *n.* 23. D. Or. Fohm. *d. f.* 1. *th.* 21. *lit. a.* D. Ant. Gothofr. *d. f.* 1. *th.* 3. *lit. e.* D. Ludvv. *ſynops. feud. c.* 3. *f.* 73. Quibus ſolennibus inveſtitura Feudorum Regalium hodie peragatur. Vid. D. B. Carpz. *quaſt. ill.* 5. *diſp. feud.* 8.

D 2 Extra

Digitized by Google

Extra dubium igitur eſt Imperatorem etiam de Imperii bonis feudum dare poſſe, quamvis enim illorum proprietas non ad Ipſum Imperatorem jure patrimonii pertineat, tamen quatenus illis ad ſuam & Imperii dignitatem tuendam & augendam utitur, pro domino habetur. D. Ludvv. *d. l. c.* 5. *f.* 130. Habet autem Imperator poteſtatem hanc infeudandi (quæ non pro alienatione cum Bocero *in tr. de inveſt. feud. c.* 3. *n.* 67. habenda) bona Imperii, quamprimùm electus eſt, etiamſi coronatus nondum fuerit, nec à Pontifice confirmatus juxta *Aur. Bull. c.* 2. *&* 5. It. *Receſs. Imp.* 1566. *pr.* D. Reinkingk. *de reg. ſec. & Eccleſ. l.* 1. *claſs.* 2. *c.* 3. *claſs.* 3. *c.* 7. *&* 8. In ejusmodi tamen feudis Imperialibus, quæ per vexillum dari, nobisque fahnlehen appellari ſolent, non admittitur procurator, cùm Aurea Bulla *tit.* 5. expreſsè de his caverit, ùt vel ab ipſo Imperatore, vel Rege Romanorum conferantur. Vid. D. Anton. Gothofredus *diſp. feud.* 4. *th.* 4 *lit. b.*

VII. BELLI INDICTIO ET ILLATIO.

Ord. Cam. *p.* 2. *t.* 15. *Rec. Imp. de An.* 1555. §. wo ſie aber keinen Herrn. Damhaud. *in prax. crim. c.* 82. *n.* 17. *& ſeqq.* Gail. 1. *de pac. publ. c.* 4. Ant. Coler. *de jur. Imp. ſect.* 28. Bocer. *de Regal. c.* 2. *n.* 141. *& in tract. de bell. & duell. l.* 5. *c.* 5. *n.* 2. Dieter. *d. l. concl.* 94. Elias Schröder *diſc.* 23. *de jur. publ.* D. Arum. *vol.* 1. *de j. p. diſc.* 23. *&* 30. *th.* 48. *f.* 291. *vol.* 2. *diſc.* 17. §. 32. *f.* 356. *vol.* 3. *diſc.* 14.

Digitized by Google

 151

diſc. 14. §. 41. *f.* 406. *diſc. fin. f.* 1031. *vol.* 4. *diſc.* 39. *plac.* 1. *f.* 193. *& ſeqq.* D. Schönb. *d. l. c.* 12. *f.* 512. D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 267. Et hoc jus ita Majeſtati cohærere ajunt, ùt nullò modò ab eà divelli queat. Bodin. *l.* 1. *de Rep. c.* 14. *l.* 9. *c.* 1. Bocer. *de bell. c.* 4. *&* 17. Althuſ. *c.* 7. *pol. f.* 71. P. Heig. *l.* 1. *q.* 12. *n.* 29. *&* 52. Arnold. Clapm. *l.* 1. *de Arcan. Rerump. c.* 20. Barclaj. *l.* 3. *c.* 4. *de Regn. & Regal. poteſt.*

VIII. FOEDERUM INITIO.

D. Otth. *d. l. f.* 268. D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 30. *f.* 291. *vol.* 2. *d. l. vol.* 3. *diſc.* 14. §. 44. *f.* 407. *diſc. fin. f.* 1031. pari enim paſſu ambulat jus belli & fœderum. Engelbr. *de jurisd. concl.* 66. *lit. B.* ſive bellum indicatur & geratur, ſive finiatur, utrumque Majeſtatis eſt. Dieter. *d. l. concl.* 94. Matth. Steph. *l.* 2. *de jurisd. Rom. Imp. p.* 1. *c.* 1. *membr.* 2. *n.* 50. *usq.* 62. quemadmodum igitur ſummus Magiſtratus habet poteſtatem belli indicendi, nec Statuum conſenſus, qui fit tanquam à piis membris cum quadam ſubjectionis conteſtatione *per Rec. Imp. A. C.* 1541. §. **darneben.** 1552. §. **und wiewohl.** 1566. §. **wir wollen/** in bello decernendo Majeſtatem Imperatoris tollit, ſed æquitatis & moderatæ rationis condimentò temperat, ùti D. Reinkingk. *l.* 1. *claſs.* 2. *c.* 2. *n.* 134. *f.* 68. loquitur: ita quoque poteſtatem habet belli finiendi, ſive pacis ineundæ, adeòque jus percutiendi fœderis non ſolùm intuitu belli finiendi, verùm etiam cujusvis publicæ amicitiæ & auxilii mutui causâ. Jac. Bornit. *de fund. Reipubl. ſtat. c.* 24.

Digitized by Google

f. 233. *& ſeqq.* Et ſicut fœderum pangendorum poteſtas olim ſoli populo competebat, teſte Polyb. *l.* 3. *f.* 189. Ita hodie penes ſummum Principem ſit oportet. Matth. Steph. *l.* 2. *de jurisd. p.* 1. *c.* 1. *n.* 60. Sixtin. *de Regal. l.* 2. *c.* 1. *n.* 29. Rich. Dieter. *d. l. th.* 107. Greg. Tholoſ. *l.* 11. *de Rep. c.* 11. *n.* 3. Zvvinger. *in theatr. l.* 28. *polit. for.* Alex. ab Alex. *l.* 4. *genial. c.* 10. Imperator etiam plenitudine poteſtatis efficere poteſt, ut de confraternitate paciſcentes fratrum locó habeantur. Gail. *l.* 1. *O.* 127. *n.* 5. D. Schönb. *l.* 2. *pol. c.* 13. *f.* 158. Solus enim Imperator pactiones Imperii de mutua ſucceſſione factas vulgò confraternitates **Erbverbrüderung oder Erbvereinigung** approbat. Clapm. *l.* 2. *de arc. rer. publ. c.* 21. Heig. *p.* 1. *q.* 23. *n.* 24. Muſcul. *de ſucceſſ. convent. & anomal. claſſ.* 1. *membr.* 1. *concl.* 3. *lit. G.*

IX. COLLECTARUM GENERALIUM IMPOSITIO.

VUlgò. **Reichs-Steuer oder des Heil. Reichs Anlagen.** *Rec. Imp. de An.* 1544. §. **und wiewohl.** *&* §. **wo aber.** *de An.* 1576. §. **weiters.** §. **und nach dem.** *& ſeqq. de An.* 1594. §. **demnach ſoll.** *&* §. *ſeq.* Gail. *l.* 2. *O.* 53. Clutten. *ſyll. rer. quot. th.* 19. *lit. a.* Prückm. *ad* §. *ſol. pot. c.* 4. *membr.* 2. *eff.* 4 Bacchov. *ad Treutl.* 1. *diſp.* 2. *th.* 2. *lit. f.* Modeſtin. Piſtor. *conſ.* 4. *n.* 1. *vol.* 1. D. Schönb. *l.* 5. *pol. c.* 12. *f.* 513. D. Arum. *de j. p. vol.* 2. *diſc.* 17. §. 41. *f.* 560. *diſc.* 20. §. 335. *f.* 621. *vol.* 3. *diſc.* 14. §. 108. *& ſeqq. f.* 435. *& c. diſc. fin. f.* 1054. ſummum igitur Magiſtratum tributa indi-

Digitized by Google

152

indicere poſſe, nullam patitur hæſitationem. Klock. *in diſsert. de contrib. concl.* 7. neque obſtat, quod in Imperatoris electione pactionibus caveri ſoleat, ne absque Statuum conſenſu liceat nova imponere tributa aut veſtigalia: idem enim in Galliæ, teſte Bodino *de Republ. l.* 6. *c.* 2. Hiſpaniæ, juxta Parlad. 1. *rer. quot. c.* 3. *f.* 17. Hungariæ, Angliæ, Daniæ & Poloniæ regnis, prout teſtatur Heig. *p.* 1. *q.* 18. *n.* 8. frequentari conſtat, ne ſcilicet absque Procerum & Ordinum approbatione nova tributa imponantur. Jus autem collectandi eſſe de Regalibus, ſed non de Reſervatis, contra Bocerum defendit D. Caſp. Klock. *de contrib. n.* 137. *& ſeqq.*

X. MONETÆ PERCUSSIO, EJUSQUE VALORIS CONSTITUTIO.

R*Eceſs. Imp. de An.* 1570. §. obs denn auch. Boſſ. *in tr. de monet. pr.* Zas. *de feud. p.* 5. *n.* 14. Sonsb. *p.* 5. *n.* 19. D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 27. *f.* 290. *vol.* 2. *diſc.* 17. §. 40. *f.* 560. *vol.* 3. *diſc.* 14. §. 54. *&* 55. *f.* 413. *& ſeq.* D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 299. unde & Carolo M. Imperatori tam auguſtum, tamque ſanctum hoc Regale fuit, ut nullibi, quàm in ipſo palatio monetam cudi voluerit, Dieter. *d. l. concl.* 132. hinc legitur in jure civili Imperatores Romanos ſibi curam nummorum reſervâſſe. *l.* 2. *C. de falſ. mon.* Damhaud. *in pract. crim.* Arn. Clapmar. *l.* 1. *de arc. Rerumpubl. c.* 16. unde illi, qui monetam

Digitized by Google

tam licèt probam propriâ authoritate cudunt, crimen læſæ Majeſtatis committunt. Vigl *in Conſt. Car. c.* 10. Hieron. Gigas. *tr. de crim. læſ. Maj. l.* 1. *rubr. qual. & in quib. q.* 62. Bocer. *de jur. mon. c.* 5. *n.* 1. jus igitur monetandi coronæ adhæret, oſſibusque Summi Principis annexum eſt. D. Arum. *ad A. B. diſc.* 5. §. 9. adque jura Majeſtatis pertinet, quia publicæ utilitatis intereſt, ut huic rei benè proſpiciatur: hinc & Imperator Commodus Perſennem pœna capitis affecit, quod nummos publicos ſuâ imagine ſignâſſet. Arniſ. *l.* 2. *pol. c.* 11. *f.* 558. ne autem ex mutatione monetæ quis damnum ſentiat, terminus poni ſolet, poſt quem moneta pro mutata vel reprobata debeat haberi, juxta *Receß. Imp. A. C.* 1559. **Keyſers Ferdinand Müntz-Ordnung. §. und nachdem die Frembde.** Ibi, **ſo ſetzen/ordnen und wollen wir** ꝛc.

XI. IMPERII PRÆTORII CONFIRMATIO.

Triplex eſt Prætorium Imperiale. (1) Aulicum, **der Keyſerliche Reichs-Hoffrath zu Wien.** (2) Spirenſe, ſive Camera Imperialis. **das Keyſerliche Cammer-Gericht zu Speyer/** quæ eſt ſupremum Imperii tribunal, quo apud Imperii Judices ſive Aſſeſſores legitima rei controverſæ inter ligantes tractatio inſtituitur. (3) Rotvvilenſe, **das Keyſerliche Hoff-Gerichte zu Rothweil/** quod eſt collegium Judicum, qui locô Cæſaris in diſtrictu Rotvvilano jurisdictionem exercent. D. Otth. *de j. p. c.* 11. *f.* 240. *& ſeqq.* D. Schönb. *l.* 5. *pol. c.* 20.

XII. LE-

Google

XII. LEGATORUM MISSIO, EORUMQUE RECEPTIO.

JUs mittendi legatos ſoli Imperatori primariò & per ſe, ſecundariò verò Principibus tribuitur. D. Otth. *d. l. f.* 287. *c.* 14. *f.* 363. D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 29. *concl.* 5. *f.* 268. *diſc.* 30. *th.* 31. *f.* 291. *vol.* 2. *diſc.* 21. *n.* 22. *f.* 634. ſive Principes Germaniæ uſu id obtinent. Kirchn. *l.* 1. *de legat. c.* 5. & *de Republ. diſp.* 10. *th.* 1. *lit. d.* Arniſ. *de jur. Maj. c.* 5. *n.* 16. memorabile eſt, quod de Imperatore Maximiliano I. refertur, eum legatis gallicè, Italicè, latinè, & germanicè reſpondere potuiſſe. Apoleph. *p.* 3. *hiſt. f.* 28.

XIII. POENARUM IRROGATIO, EARUM LIBERATIO, FAMÆ ET IN INTEGRUM RESTITUTIO.

COmpetit Imperatori jus vitæ & necis. D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 263. D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 12. *f.* 286. *vol.* 3. *diſc.* 14. §. 70. *f.* 421. quando Principes adverſus Imperatorem graviter delinquunt, banni pœnam incurrunt. Mynſing. *cent.* 1. *Obſ.* 91. Sixtin. *de Regal. c.* 6. *n.* 60. reſervatum enim ſummæ Majeſtatis eſt in die Acht-Erklärung. D. Arum. *diſc. ad Aur. Bull.* 5. *th.* 12. & *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 24. *f.* 290. D. B. Carpz. *quæſt. ill.* 1, *n.* 19. *diſp. feud.* 7. Eccleſiaſtici delinquentes privantur bonis feudalibus, privilegiis & Regalibus, quæ ab Impera-

Digitized by Google

peratore habent, & quorum nomine Principes Imperii vocantur, forumque Cæſaris ſortiuntur. Gail. *l.* 1. *de Pac. publ. c.* 8. *n.* 8. penes Imperatorem quoque eſt poteſtas veniam delictorum concedendi, ſi pœnam minuere & remittere. Matth. Stephan. *de jurisd. l.* 2. *p.* 1. *c.* 1. *membr.* 2. *n.* 125. *&* *ſeqq.* Roland. à Valle. *conſ.* 4. *n.* 4. *l.* 3. P. Heig. 2. *q.* 22 D. Schönb. *l.* 5. *pol. c.* 24. modò ne à lege Divina certa pœnæ ſpecies ſit definita. Danæ. *Eth. Chriſt. l.* 2. *c.* 13. *& pol. Chriſt. l.* 6. *c.* 3. *f.* 410. *& ſeqq.* Arniſ. *l.* 2. *de jur. Maj. c.* 2. *n.* 6. Vid. Farinac. *p.* 1. *de delict. q.* 17. Gail. *l.* 2. *de pac. publ. c.* 9. *n.* 24. *& ſeqq.* In tantùm autem venia & gratia facienda amiſſi ſceleris ad Majeſtatem & ſuperioritatem ſpectat, ut licèt Carolus 5. Imperator Senatui Mediolanenſi poteſtatem ferè Regiam propter ſui abſentiam dediſſet, attamen damnatorum reſtitutionem exceperit. Bodin. *de Rep. l.* 1. *c.* 8. *&* 10. D. Arum. *de j. p. vol.* 2. *diſc.* 17. *n.* 38. *f.* 560. Huc pertinet jus cognoſcendi de crimine læſæ Majeſtatis, & abſolvendi aliquem à juramento ad effectum agendi D. Otth. *d. l. f.* 264. *& ſeq.* D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 14. §. 88. *& ſeqq. f.* 427. *&* 429. huc etiam ſpectat jus famæ reſtituendæ. *Rec. Imp. de An.* 1526. §. **und wiewohl.** D. Otth. *d. l. f.* 239. D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 14. §. 83. *f.* 426. D. Ant. Gothofr. *d. l. lit. f.* Arnis. *de jur. Maj. l.* 2. *c.* 3. *n.* 15. Roſenth. *de feud. c.* 5. *concl.* 2. *n.* 4. Matth. Stephan. *de jurisdict. l.* 2. *p.* 1. *c.* 1. *m.* 2. *n.* 123. Poteſt quidem alius Princeps inferior ſubditum ſuum famæ reſtituere, quæ tamen reſtitutio intra limites territorii, regni vel juris-

dicti-

Digitized by Google

154

dictionis ejus coercetur. Peregr. *de jur. fiſc. l.* 1. *t.* 2. *n.* 54. Huc referri poteſt reſtitutio in integrum. Ant. Fab. *in Cod. rer. in Sab. jud. l.* 2. *t.* 32. *def.* 2. *n.* 6. *&* 7.

XIV. REGUM, ELECTORUM, ARCHIDUCUM, MARCHIONUM, LANDGRAVIORUM, COMITUM, ET BARONUM CREATIO.

MArq. Freher. *ad l.* 2. *c.* 11. *P. de Andl.* Richard. Dieter. *concl.* 121. *de ſum. Princ. pot.* Althuſ. *c.* 29. *pol. n.* 19. *& ſeqq.* D. Otth. *d. l. f.* 232. D. Arum. *de j. p. vol.* 2. *diſc.* 17. §. 33. *& ſeqq. f.* 557. *&* 558. *vol.* 3. *diſc.* 14. §. 48. *f.* 418. *diſc. fin. f.* 1052. D. Schönb. *d. l. c.* 15. *f.* 516. Nemo Regum poteſt creare Regem, ut meritò aſſerit Kirch. *in Orat. de Stat. Imp. Rom. & de Republ. diſp.* 2. *th.* 5. *ad lit. d.* tale autem jus Imperator habet. Ita Fridericus 1. Imperator Petro Daniæ Duci regia ſtemmata dedit, ac Regali poteſtate beavit; Præfecturam Bohemiæ Regiâ appellatione ſubornavit: Marchionatum Auſtriæ Ducatûs dignitate donavit. Otto 3. Imperator Boleslaum Ducem Poloniæ Regem ſalutavit & declaravit: eodem tempore Ungaria Regni titulum uſurpavit, quem poſt Otthonem confirmavit Henricus 2. Imperator. Quamvis autem etiam alii Reges Superiorem non recognoſcentes, reſervata Imperatoris in ſignum ſingularis præeminentiæ exercere poſſint, veluti creare Duces &c. ab illis tamen creati in Regnis duntaxat ſuis

Digitized by Google

pro talibus habentur, non extra illud. Matth. Stephan. *l.* 2. *de juriſd. p.* 1. *c.* 1. *n.* 18. De reſervatis igitur ſolius Imperatoris eſt, creare Romani Imperii Duces, Principes: &c. Ita Rudolphus 1. Imperator Comites â Zollern, & Burggravios Noribergenſes, Sigismundus Imperator eosdem Marchiones Brandenburgenſes, additâ Septemvirali dignitate, conſtituit. Dieter. *d. l. concl.* 121. Idem Sigismundus Adolphum ſecundùm Cliviæ, & Amadæum Sabaudiæ Comites collocavit in ſublimiorem Imperii ſedem. Peucer. *l.* 5. *Chron. in vit. Sigism.* Bodin. *l.* 1. *de Rep. c.* 9. *n.* 128. A Maximiliano 1. Imperatore A. C. 1497. in Comitiis Wormatienſibus Comes Eberhardus Barbatus, Würtenbergenſis Dux creatus eſt. Si quis enim de Ducatu, vel Marchionatu eſt inveſtitus, non ſtatim eô ipsô eſt Dux vel Marchio, niſi loci conſuetudo hoc patiatur; ſiquidem notum eſt quibusdam in locis, ut ſi quis in illo ſit Dux, in alio ſit privatus, requiritur ergò ſpecialis ſolennitas, ut ab Imperatore, cui hoc jus competit, Dux creetur. Matth. Steph. *d. l. c.* 6. *n.* 32. quod tamen in dubio voluntatem conferendæ dignitatis Imperatorem habuiſſe præſumitur. Gail. *de Arreſt. c.* 6. *n.* 9. Et quod vigore Cæſareæ Capitulationis cum Carolo 5. Imperatore initæ, cujus Schleidan. *l.* 1. *de pac. Relig.* meminit, jus feuda Imperio aperta aliis reinfeudandi non ſit ſucciſum & reſtrictum, neque Auream Bullam *tit.* 7. *ibi*: und ob derſelbe Fürſtenthumb. &c. ſublatam eſſe, probat Buxtorff. *ad Aur. Bull. concluſ.* 87. D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 14. §. 50. *f.* 411.

Digitized by Google

veluti Rudolphus Comes Hasburgenſis, cùm Auſtria ſuo tempore legitimò deſtitueretur hærede, eam Imperio vindicans, filio Alberto conceſſit, unde Archiducum Auſtriæ origo: Ita Sigismundus Imperator extinctâ familiâ Urſorum in Alberto, Electoratum Saxoniæ ad Imperium devolutum, Friderico 1. Marchioni Miſniæ in Feudum dedit, ex quo hodierni Electores Saxoniæ deſcenderunt. Poſitò verò, quod Imperator hodie Feuda Regalia aperta abſque conſenſu Procerum Imperii (prout Albertus & Erneſtus Duces Saxoniæ de Ducatu Juliacenſi & Montium abſque Electorum & Statuum Imperii conſenſu inveſtiti fuerunt ab Imperatore Maximiliano 1. A.C. 1486. teſte Nic. Eberh. Jun. *conſ. vol.* 1. *conſ.* 1.) aliis conferre non poſſit, adeòque actu etiam ſecundo ab Imperio recognoſcantur neceſſe ſit, nihilominùs tamen etiamnum ſoli Imperatori Feudorum majorum cognitionem & dijudicationem competere, dicendum eſt, quia Capitulationes aliæ cognitionem, ſi de illis controverſia oriatur, non adimunt; & adhuc verum manet, quod ſolus Imperator feuda Regalia concedat. Gail. *l.* 2. *O.* 153. *n.* 1. Andr. Knich. *de jur. territ. c.* 1. *n.* 322. *& ſeqq.* Roſenth. *de F. c.* 2. *concl.* 1. *n.* 3. D. Vult. *de F. c.* 8. *n.* 10. D. Ant. Gothofr. *d. f.* 1. *th.* 6. *lit. e.* Omnes igitur Magiſtratus per Imperatorem ſive ejus beneficiò ſunt, quicquid ſunt, & ab eo habent, quicquid habent dignitatis. D. Conr. Ritterſh. *ad N. p.* 2. *c.* 2. *n.* 4. *pr. f.* 129.

Digitized by Google

XV. NOBILIUM ORDINATIO.

Si enim, ut ex præcedentibus patet, Imperator Majores, multò magis minores dignitates conferre potetit, ſcilicèt Nobilium, aut Equeſtris Ordinis. Tiraquell. *de Nobil. c.* 5 *&* 6. Roſenth. *de F. c.* 2. *concl.* 2. *n.* 3. D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 234. D. Ludvv. *ſyn. feud. c.* 6. *f.* 152. ita quidem, ut in toto Imperio jus nobilitandi habeat. Chaſſan. *de glor. mund. p.* 8. *conſid.* 17. in Imperatore enim omnes dignitatum theſauri reconditi ſunt. Borcholt. *de Feud. c.* 4. *n.* 12. & ab eo, tanquam à fonte totius jurisdictionis, Clapmar. *de Arc. Rep. l.* 4. *c.* 4. Camman. *in diſp. pot. jur.* 6. *th.* 59. Forſt. *de ſucceſſ. l.* 6. *c.* 33. *n.* 28. profluere cenſentur. Goedd. *conſ.* 3. *n.* 33. *& ſeq.* P. Heig. *l.* 1. *q.* 49. *n.* 18. Schrader. *de F. p.* 4. *c.* 1. *n.* 2. Cravett. *conſ.* 92. *n.* 99. *& conſ.* 963. *n.* 2. Rol. à Vall. *vol.* 3. *conſ.* 4. *n.* 4. Marant. *in Spec. aur. p.* 4. *diſt.* 5. *n.* 3. Imò, Imperator ex plenitudine poteſtatis facere poteſt, ut novus homo, non obſtante ludorum equeſtrium lege, omnes quatuor avos nobiles non habentes, excludente, iis ludis equeſtribus intereſſe poſſit. Prückm. *in §. ſol. pot. c.* 4. *membr.* 1. *eff.* 4. *n.* 12. *& ſeqq.* D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 15. *th.* 26. *f.* 551. Ad Majeſtatem igitur jus nobilitandi pertinere adeò certum eſt, ut indignum quoque nobilitare poſſit, ſi ex certa ſcientia & non ex ignorata ejus conditione id faciat: licèt cum Poggio *in libr. de Nobil.* quem Arnis. *l.* 1. *pol. c.* 12. *f.* 399. allegat, dicendum ſit, peccari, ſi nobilitas ſolò pretiò, Venetorum more,

de

Digitized by Google

156

de quo Autor *Relat. Hiſtor. Francof. circ. Rel. autum. de A. C.* 1662. *f.* 48. *in fin. A. C.* 1663. *f.* 41. *A. C.* 1665. *f.* 95. *A. C.* 1666. *f.* 54. It. *in Relat. paſch. A. C.* 1667. *f.* 30. *A. C.* 1670. *f.* 16. vendatur.

XVI. COMITUM PALATINORUM, DOCTORUM, MAGISTRORUM, POETARUM, ET NOTARIORUM CONSTITUTIO.

D. Arum. *de j. p. vol.* 3. §. 52. *f.* 412. D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 237. Imperator habet jus creandi Comites Palatinos. Roſenth. *de Feud. c.* 5. *concl.* 2. *n.* 4. Montan. *l.* 5. *de F. c.* 7. Doctores & Licentiatos in omnibus ſuperioribus facultatibus, Item Magiſtros artium. Sixtin. *de Regal. c.* 2. *n.* 29. & 32. Poetas laureatos, atque Notarios. Paris de Puteo. *in tr. de ſynd. in verb. de exceſſ.* Borcholt. *in c.* 1. *quæ ſint Regal.* D. Otth. *d. l. f.* 237. & quidem immatriculatos, qui in toto Imperio Romano adhiberi poſſunt. Matth. Stephan. *de jurisd. l.* 2. *p.* 1. *c.* 5. *n.* 77. D. Arum. *de j. p. vol.* 2. *diſc.* 18. §. 31. *in fin.* Imò Notarii ab Imperatore creati etiam in aliis locis extra Imperium officiò ſuò rectè uti poſſunt. Gail. *l.* 2. *O.* 71. *n.* 13. licèt autem alii Status Imperii Notarios creare poſſint, eorum tamen authoritas non ita eſt generalis, ſed reſtrictiva ad eum ſaltem locum, in quo creati ſunt. Matth. Stephan. *de jurisd. l.* 2. *p.* 2. *c.* 5. *n.* 7.

XVII.

XVII. PRIVILEGIORUM ET IMMUNITATUM CONCESSIO, EARUMQUE ABROGATIO.

COncedere privilegia eſt ſummæ & legibus ſolutæ poteſtatis. Cravett. *conſ.* 640. *n.* 2. *conſ.* 973. *n.* 19. Vaſq. *illuſtr. controv. c.* 1. *n.* 6. *& ſeqq.* Cacheran. *deciſ.* 136. *n.* 5. *&* 15. Boër. *deciſ.* 178. *n.* 8. Borcholt. *de Feud. c.* 5. *n.* 37. Imperator autem ſolus adhuc hodie dat & confirmat privilegia Regibus, Principibus, & aliis *per Aur. Bull. t.* 8. *&* 11. Rol. à Vall. *conſ.* 4. *n.* 47. *vol.* 3. Natt. *conſ.* 636. *n.* 135. D. Schönb. *l.* 5. *pol. c.* 16. *f.* 518. D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 17. 18. 19. *f.* 288. jus etiam aureorum annulorū ipſi competit, de quo Alex. ab Alex. *l.* 2. *gen. dier.* 29. Sigon. 2. *de jur. antiq. c.* 3. *in fin.* huc pertinet conceſſio abſolutæ & plenæ ſecuritatis ſive ſalvo-guardiæ D. Schönb. *d. l. c.* 25. *f.* 529. D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 266. vel ſalvi conductus. D. Arum. *d. l. vol.* 2. *diſc.* 5. *vol.* 4. *diſc.* 14. §. 90. *& ſeqq. f.* 428. ſeu ſecuritas, quam vocamus Geleit zu Ausführung berühmbter Unſchuld. Matth. Steph. *de jurisd. Rom. Imp. l.* 2. *p.* 1. *c.* 7. *n.* 421. De immunitatibus Vid. Chaſſanæ. *in catal. glor. mund.* Sixt. *de Regal. l.* 1. *c* 2. *n.* 36. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 24. Confirmatio igitur privilegiorum & immunitatum ſpectat ad Imperatoris majeſtatem & prærogativam. Stephan. *d. l. c.* 1. *memb.* 2. *n.* 150. *& ſeqq.* modò ejuſmodi privilegia non tendant in præjudicium tertii. Mynſing. *conſ.* 19. *n.* 13. *& Obs.* 8. *n.* 5. *cent.* 4. Imò Imperator ejuſque ſucceſſores privilegia ſubditis

Digitized by Google

ex benigna & propenſa munificentia, ac liberalitate per modum gratiæ indulta abſque cauſa revocare, & antiquare de plenitudine poteſtatis poteſt, *per Auream Bullam c.* 12. *in fin. can.* 19. *x. de præſcript. c.* 4. *de privil.* D. B. Carpz. *part.* 1. *deciſ.* 87. *n.* 16. *f.* 214. & competit hæc privilegiorum revocatio Imperatori vi ſummæ & abſolutæ poteſtatis. Pet. Anton. de Petr. *de poteſt. Princ. c.* 24. *n.* 220. quæ verô in inferiores non cadit, nec unquam in illos ab Imperatore ſalvô Majeſtatis jure transferri poteſt. *Receſſ. Imp. de An.* 1576. §. **Dadurch dann nicht allein** &c. Covarr. *pract. quæſt. c.* 4. *n.* 1. P. Heig. *p.* 1. *q.* 4. *n.* 25. multò magis omnia jura, Statuta, & privilegia, quæ contra pacem & utilitatem publicam ſunt, de plenitudine poteſtatis tollit. Tib. Decian. *reſp.* 19. *n.* 153. *vol.* 3.

XVIII. LEGITIMATIO.

D. Otth. *d. l. f.* 238. D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 14. §. 79. *f.* 424. nam extra legitimum matrimonium quæſitos legitimare per Reſcriptum non extantibus legitimis & naturalibus liberis, poteſt. Roſenth. *de Feud. c.* 5. *concl.* 2. *n.* 4. Covarr. *p.* 2. *de matrim. c.* 8. §. 9. *n.* 7. Imò, etiamſi liberi legitimi extent, ùt ex Gailio, Peregrino, Roſenthal, & Covarruvio probat D. Schönb. *l.* 5. *pol. c.* 18. *f.* 521. Et ſicuti legitimationis jus de reſervatis Imperatoris eſt, ita quoque confirmatio legitimationis ſoli Imperatori competit, nec hac in re Camera Imperialis concurrentiam allegare valet,

juxta Thom. Mich. *de juriſd. concl.* 32. Matth. Stephan. *l.* 2. *de juriſd. c.* 1. *n.* 122. Sixtin. *d. l.* 1. *de Regal. c.* 4. *n.* 107. An autem Pontifici Romano competat poteſtas minus legitimè natos legitimandi, Vid. Magnifici D. Strauchii Juris Conſulti celeberrimi *Innocent.* 3. *Independent. Regn. Gall. aſſert. ſive Diſſertat. Can. tert. ad c.* 13. *Decret. tit. Qui fil. ſint legit. c.* 2.

XIX. VENIÆ ÆTATIS ATTRIBUTIO.

Peregrin. 1. *de jur. fiſc. n.* 10. Afflict. *in c. un. quæ ſint Regal.* Otth. *d. l. f.* 240. D. Shönb. *d. l. c.* 18. *f.* 521. Imperator igitur veniam ætatis concedere poteſt, exemplò Ottonis Ducis Brunſvicenſis, Chriſtiani 4. Daniæ Regis, Georgii Landgravii Haſſiæ, & Caroli Lotharingiæ Ducis. D. Reinkingk. *de Regim. ſec. & Eccleſ. l.* 1. *claſſ.* 3. *c.* 12. *n.* 57. *f.* 302. in hunc enim effectum petitur, ut ipſi Minores, nondum legitimæ & perfectæ iſtius ætatis, quà rebus ſuis commodè præeſſe poſſint, propriâ authoritate absque Curatoribus bona ſua adminiſtrare & liberè cum aliis contrahere poſſint, prout exemplum Caroli Lotharingiæ Ducis, Poſtulati Epiſcopi Metenſis, cui in aula Imperatoria Pragenſi venia immaturæ ætatis ad Epiſcopatus iſtius inveſtituram, adminiſtrationemque adipiſcendam conceſſa fuit, adducitur quoque à Thom. Mich. *de juriſd. th.* 32. Bocer. *in tr. de Regal. c.* 2. *n.* 131. *& ſeq.* It. *claſſ.* 5. *diſp.* 11. *th.* 4. Sixtin. *l.* 1. *de Regal. c.* 2. *n.* 22. Matth. Stephan. *de juriſd.*

Digitized by Google

 158

riſd. l. 2. p. 1. c. 1. n. 2. ſic Rvdolphus 2. Imperator veniam ætatis conceſſit Regi Daniæ A. C. 1593. cujus meminit Hering. *in tr. de fidej. c. 7. n.* 110. Sic Scipio Africanus ſe ſat annos habiturum dicebat, ſi modò Populus Romanus vellet. Auguſtus Imperator magiſtratus atque honores & ante tempus, & quosdam novi generis, perpetuosque cœpit, conſulatum verò 20. ætatis annò adeptus eſt. D. Schönb. *d. l.*

XX. CIVILEGII DATIO.

SOlus enim Imperator ſpiritum & vitam dat civitatibus. i. e. jus civitatis tribuit. D. Obrecht. *de Regal. tit.* 8. *concl.* 188. *& ſeqq.* D. Otth. *d. c.* 11. *f.* 265. D. Arum. *de j. p. vol.* 3. §. 103. *f.* 432. Ita Imperatorem Fridericum Caſſalenſibus jus civitatis dediſſe ex Natt. *conſ.* 636. *n.* 110. recenſet Thom. Mich. *de jurisdict. concl.* 12. *lit. c.* ſubjiciens, quod, cùm Albertus Comes Mansfeldius viro cuidam propè Islebiam jus civitatis das Stadt-Recht concedere vellet, Imperator Maximilianus 1. A. C. 1514. mandatò inhibitoriò id fieri vetuerit.

XXI. ACADEMIARUM FUNDATIO.

ORd. Cam. p. 1. *tit.* 3. §. desgleichen ſollen die Beyſitzer. Zas. *de feud. p.* 5. *n.* 14. Sonsbec. *p.* 8. *de F. n.* 19. Vult. *l.* 1. *de F. c.* 5. *n.* 7. Schneidevv. *de F. p.* 2. *n.* 97. Roſenth. *c.* 5. *concl.* 2. *lit. i.* Sixtin. *de Regal. l.* 1. *c.* 2. *n.* 26. D. Schönb. *d. l. c.* 17. *f.* 520. D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 41. *f.* 294.

Digitized by Google

vol. 3. *diſc.* 14. §. 72. *& ſeqq. f.* 422. Et hoc fieri publicè intereſt, ne ad ſeminanda potius vitia, quàm propagandas virtutes, & ad evertendam Eccleſiam magis, quàm conſervandam veram religionem à quibusdam privatâ autoritate Academiæ inſtituantur. Tholoſan. *de Republ. l.* 18. *c.* 5. *n.* 1.

XXII. NUNDINARUM PERMISSIO.

IMperator enim nundinas annuas ſive mercatus publicos, germanicè **Jahrsmärckte** permittit. Bodin. *l.* 1. *de Rep. c.* 16. Gail. *l.* 2. *O.* 89. *n.* 24. *& ſeq.* Teſſaur. *deciſ.* 264. *n.* 3. D. Schönb. *d. l. c.* 17. *f.* 520. D. Arum. *d. j. p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 26. *f.* 290. *vol.* 3. *diſc.* 14. §. 97. *f.* 430. poterit etiam Imperator nundinas ſive mercatum alicui oppido vel civitati auferre & aliò transferre. Natt. *conſ.* 511. *&* 512. Nundinarum verò privilegium Imperator alicui dare non ſolet, niſi prius adjacentibus & vicinis Civitatibus & pagis, quorum intereſſe poſſet, auditis. Gail. *l.* 2. *Obſerv.* 69. *n.* 25.

XXIII. POSTARUM INSTITUTIO.

SIngulare Imperatoris Regale eſt, jus inſtituendi & confirmandi curſus publicos, ſive equos publicos per publicas vias diſponendi. Cluten. *in ſyllog. rer. quot. concl.* 22. *lit. b.* D. Schönb. *d. l. c.* 17. *f.* 520. D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 266. D. Arum. *de j. p. vol.* 3. *diſc.* 14. §. 102. *f.* 432. plurimum enim ad ſecuritatem Reipublicæ facit, quia nihil magis

Digitized by Google

159

magis è re poteſt eſſe alicujus Principatus, quàm, ſi Princeps, quid in quocunque ejus angulo geratur, probè exploratum habeat. Joach. Cluten. *in ſyllog. rer. quot. concl.* 22. *lit.* 8. Fürſtl. Tiſchreden *p.* 1. *c.* 46. hinc Indorũ Philſophorum quidam Alexandrum Magnũ Regem Græciæ admonebat, ut in medio Regni ſede ſibi eligeret, quod illic facilius & motus gliſcentes compeſcere, & quid ubique geratur, intelligere poſſit. Arnis. *de jur. Maj. min. c.* 5. quos autem Principes, aut cæteri Status Imperi in ſuis ditionibus habent curſores, Lands: non Reichsposten dicuntur. D. Reinkingk. *de Reg. ſec. & Eccleſ. l.* 1. *claſſ.* 5. *n.* 134. Hinc cum A. C. 1579. Dux quidam Germaniæ poſtas generales in Belgium & Italiam diſpoſuerat, hoc ipſum ab Imperatore pro ſuæ Majeſtatis juris tuitione, ſeverè fuit interdictum. Arn. Clapmar. *de arc. Imp. c.* 21. Sixtin. *l.* 2. *de Regal. c.* 13. *n.* 42. Matth. Steph. *l.* 2. *de juriſd. c.* 1. *n.* 110. *& ſeqq.* Et A. C. 1596. & 1597. Magiſtro Poſtarum officium ab Imperatore confirmatum eſt, reliquis privatis & civitatum curſoribus Metzger-Poſt und Neben-Boten generali Imperatoriô diplomate ſublatis. Thom. Mich. *de juriſd. Imp. Rom. conc.* 12. Regn. Sixtin. *de Regal. l.* 2. *c.* 13. *n.* 42. Hos igitur curſores inſtituere ad Imperatorem pertinet, ſicut in Anglia & Gallia Regum autoritate introducti ſunt. P. Greg. Tholoſ. *in ſyntagm. jur. l.* 17. *c.* 12. *n.* 7. 8. Joach. Cluten. *in ſyllog. rer. quot. concl.* 12. *lit. c.*

XXIV. REPRESSALIARUM INDUCTIO.

WEſenb. *conſ.* 46. *n.* 7. Coler. *de proceſſ. exec. p.* 1. *c.* 2.

 n. 269.

Digitized by Google

*n.*269. D. Arum. *d. j. p. vol.* 2. *diſc.* 8. *th.* 2. *lit. b. f.* 209. Repreſſaliæ enim conceduntur publicâ Magiſtratus autoritate, & Principis ſuperioris conſenſu, ut ſcilicet ob denegatam juſtitiam, illatæ injuriæ in exteris provinciis, vel damni ſi quid datum fuerit, vindicentur, alterius bona addicendo, vel gravando. Vid Erneſt. Cothm. *reſp.* 52. *n.* 381. *& ſeqq. vol.* 2. *& reſp.* 33. *n.* 151. *& ſeqq. vol.* 3. Franciſc. Burſat. *l.* 2. *conſ.* 138. *n.* 62. Paul. Caſtrens. *conſ.* 424. *n.* 5. & quod jure poſſint defendi, probat D. Arum. *d. j. p. vol.* 4. *diſc.* 25. *f.* 100. *& ſeqq.* Affinia repreſſaliis ſunt, arreſta, pignorationes, clarigatio, jus Marchæ, ſequeſtrationes, obſtagium, & ſpolium. D. Arum. *d. l. th.* 7. *f.* 226. *vol.* 2. germanicè **Fhede/ Rechtliche Hemmung/ Auffhaltung/ Kummer/ Pfandung.** Vid. **Peinl. Halßger. Ordn.** *art.* 129. P. Heig. *q.* 12. *n.* 6. *& ſeqq.* pignorationes enim privatô arbitriô & autoritate partium jus ſuum tueri volentium, ob turbatam jurisdictionem & poſſeſſionem fiunt. Gail. *de pignor. c.* 1. *n.* 4. 5. 6. & regulariter ſunt prohibitæ. Vid. Gylman. *tom.* 1. *ſuppl. & vot. Camer. p.* 1. *t.* 5. *vol.* 2. *q. ult. n.* 29. *f.* 419. D. Joh. Köpp. *deciſ.* 41. *n.* 1. *&* 2.

XXV. JUDÆORUM RECEPTIO.

Recipiendorum Judæorum jus Majeſtatis quoque prærogativæ annumerandum eſſe patet *ex Aurea Bulla. t.* 9. *&* **Pollicey-Ordnung zu Augſpurg.** *de An.* 1548. *tit.* **von Juden und ihrem Wucher / und zu Franckfurth** *de An.* 1577. **verbeſſert.** prohibitæ tamen ſunt Judæorum ſyna-

1602

ſynagogæ. D. Schönb. *l. 3. pol. c. 11. f. 257.* eorum etiam receptio fiat, ut legibus ſeſe ſubjiciant. It. *l. 5. pol. c. 26. f.* 530 quales recenſet D. Otth. *de j. p. c. 19. f.* 456. *& ſeq.* & ut ab immodicis iſtis exactionibus, uſuriſque illegitimis abſtineant. Ant. Teſſaur. *deciſ.* 57. P. Denais. *in jur. Cam. tit.* 150. non poſſunt autem pro lubitu absque Imperatoris prævio conſenſu expelli, ſed prius mandatum cum clauſula ſcilicet juſtificatoria impetrandum eſt. Rutg. Ruland. *de commiß. p. 2. 3. l. 7. c. 3. n. 5.* niſi adſit imminens periculum. P. Gregor. *ſyntagm. l. 22.* Hodie omnes Judæi non ſolùm Viennâ, ſed etiam ex omnibus Cæſareæ Majeſtatis provinciis hæreditariis ob prægnantes cauſas, quæ in Actis & Relationibus publicis exprimuntur, expulſi ſunt.

XXVI. VECTIGALIUM IMPOSITIO.

Bodin. *l. 1. de Reg. c. fin. n.* 169. Mynſing. 5. *O.* 29. D. Shönb. *d. l. 5. c. 17. f.* 520. D. Arum. *de j. p. vol. 2. diſc.* 20. §. 8. *f.* 615. *vol. 3. diſc.* 14. §. 104. *f.* 432. *diſc.* 15. §. 41. *f.* 577. D. Otth. *d. l. c. 11. f.* 296. in peculiaris enim reſervationis Imperatoriæ ſignum conſtitutum fuit, ut nemo poſſit ultra portoria ſive telonia ſolita aliquid exigere, den Zoll ſteigern gehört zu Keyſerlichen beſondern Hoheit und Reſervaten. *Rec. Imp. de An.* 1576. §. weiters ſind wir. Sixtin. *de Regal. c. 2. n.* 42. *& ſeq.* Rol. à Vall. *conſ.* 1. *n.* 147. *l.* 1. *& conſ.* 42. *n.* 33. Ant. Coler. *de jur. Imp. Germ. ſect.* 33.

XXVII. FERIARUM INTRODUCTIO.

Eſt enim Majeſtatis *l. 4. C. de fer.* unde facultas feriasſindicen-

dicendi vel etiam mutationem circa dies prius ipſis deſtinatos inducendi, rectè denegatur Pontifici, quam, cùm in Calendarii novi obtruſione ſibi ſumere vellet, non immeritò à noſtratibus id non admiſſum. D.Struv. *ſyntagm. jur. civ. exerc.* 5. *th.* 26. *f.* 171.

XXVIII. FLUMINUM NAVIGABILIUM POSSESSIO.

Regalibus quoque annumerantur flumina navigabilia D. Otth. *d. l. f.* 292. quæ penè omnia publica §. 2. *J. & l.* 4. *ff. de Rer. Div.* & ſic in Imperio Romano ſolius ſunt Imperatoris, à quo alii Principes, per quorum territoria labuntur, illa vel conceſſione, vel præſcriptione habent. D. Schnobel. *diſp. feud.* 4. §. 22. Quô reſpectu verò flumina hæc navigabilia Regalibus apponantur, explicat Radevicus, quem refert & ſequitur Cujac. *ad c. un.* 2. *F.* 56. quod nempè omnis utilitas ex decurſu fluminum proveniens ad Imperatorem pertineat, quod interpretatur Cujacius de vectigali, quod à transeuntibus nautis ſolvitur: quatenus ſit Majeſtatis Vid. *Arnis. de jur. Maj. min. c.* 5. Hæc tamen flumina non quorumlibet, per quorum territoria fluunt, ſed ſolius Imperatoris in Imperio Romano, vel aliorum non Superiorem recognoſcentium propria, & in eorum dominio ſunt, ſive univerſaliter ſive particulariter conſiderentur, niſi alium ſuperiorem recognoſcentes, per quorum territoria transeunt, ex conceſſione, vel præſcriptione, conſvetudineve ea habere conſtet. Sixtin.

de

Digitized by Google

de Regal. l. 2. *c.* 3. *n.* 31. nihilominus quoad uſum hæc flumina publica manent, & cuilibet licet iis uti, modò ſine injuria alterius hoc fiat. Vultej. *de feud. c.* 5. *n.* 6. Quemadmodum autem ipſa flumina navigabilia, & ex quibus navigabilia fiunt, Regalibus annumerantur; ſic & eorum alveum, quousque deſervit flumini publico, ejusdem juris, & de Regalibus eſſe tradit Heig. *q.* 40. *n.* 129. *p.* 2. Ruland. *de commiſſ. p.* 4. *l.* 2. *c.* 15. *n.* 2. Idque in Camera Imperiali comprobatum eſſe teſtatur Sixtin *d. l. n.* 29. Huic Regali fluminum navigabilium, & alia Navigabilia facientium affine videtur eſſe compendium Naufragiorum, quod ſibi vendicant Regalia habentes in Sicilia, Anglia, & Gallia, quibus nempè perſuaſum, cùm flumina pertineant ad Regalia, bona etiam eorum, qui naufragium paſſi ſunt, cadere in commiſſum & ad Dominum loci, cujus eſt flumen pertinere. Beſold. *diſſ. pol.* 3. *claſſ.* 1. *th.* 41. Sed hoc compendium iniquiſſimum & barbarum eſſe fatetur ipſe Bodin. *de Rep. l.* 1. *c.* 10. hinc Imperator Fridericus 2. *Auth. Navig. C. de furt.* has conſuetudines pravas ſuſtulit, quem ſecutus Imperator Carolus 5. *in conſt. crim. art.* 218. adeò ut contra eos, qui ita naufragium paſſos ſpoliant, mandata ſine clauſula in Camera Imperiali decernantur. Gail. 1. *O.* 18. *n.* 6. De Regalibus minoribus ſive jure fiſci, veluti Armandiis, Viis publicis, portu, Ripatica, jure multandi, & bonorum vacantium apprehendendorum, bonis indignis ablatis, inceſtum committentis, damnatorum & proſcriptorum, committentium crimen læſæ Majeſtatis,

 anga-

angariis & parangariis, extraordinaria collatione ad Regalis numinis expeditionem, Argentariis, Palatiis, Piſcationum reditu, Salinarum vectigali, theſauro, tractat D. Otth. *de j.p.f.* 288. *usq;* 309. D. Arum. *de j.p. vol.* 1. *diſc.* 30. *th.* 42. *& ſeqq. f.* 294. *&c.* It. *vol.* 3. *diſc.* 15. *c.* 3. *th.* 44. *& ſeqq. f.* 583. *&c.* Ex hactenus igitur dictis luculenter conſtat, Imperatorem cum Statibus Imperii Chriſtianum corpus conſtituere, cujus Imperator eſt caput, reliqui Status membra, quæ niſi pro putridis haberi velint, ſemper Capitis ſalutem & incolumitatem promoveant, imò ſibimet ipſis ſuccurrant, ut unanimiter contra omnes affectus ſubſiſtere poſſint, juxta admonitionem D. Arum. *de j.p. vol.* 3. *diſc.* 12. §. 29. *f.* 365. Tu autem, ô benigniſſime DEUS, precibus noſtris placatus calamitates publicas clementer mitiga, pericula cervicibus noſtris imminentia averte, Sacram Cæſaream Majeſtatem in via juſtitiæ & pacis dirige, verbi tui depoſitum inter nos conſerva, & quæ ad hanc atque futuram vitam neceſſaria ſunt, benigniſſimè concede.

AP-

APPENDIX

continens

Hiſtoriam Juris Publici.

SIcut Jus privatum principaliter reſpicit utilitatem privatam, ſecundariò verò publicam: Ita jus publicum primariò tendit ad utilitatem publicam, per conſequentiam verò ad utilitatē privatam. §*ult.J.de j.& j.*ibique D.Locam.*lit.c.* D.Obrecht.*tr.jur.c.7.n.13.c.8.n.*1. Juris publici igitur cognitio minimè Studioſos Juris effugere debet, ſed cū privato ſtudio ob ſummam neceſſitatem & utilitatem eſt conjungenda. Warem. ab Erenb.*de fœd.l.*1.*c.*1.*n.*126. D. P.Heig.*l.*1.*q.*11.*n.*1. D. Arum. *de j.p.vol.*2.*diſc.*12.*c.*1. *&* 2.*diſc.* 34. *f.*1017. It. *ad Aur. Bull. diſc.*1.*th.*1. D.B.Carpz.*in ſemicent. quæſt. illuſtr. ad A.B.q.*1.*diſp.feud* 1. D. Schnobel. *diſp.* 1. *ad Pandect. n.* 5. D. Sprenger. *in fragm. jur. publ. c.* 1.*pr.* Diſtinguitur autem jus publicum à Politica, quod hæc inquirat in rationem, illud in leges publicas ſibi præſcriptas: politica generalis eſt, jus publicū juxta diverſas nationes diverſas induit naturas. D. Sprenger. *in fragm. j.p. c.*1.*f.*144.*pr.* hoc in paſſu, dicitur illud, quod auctoritate Imperatorū, conſenſu unanimi Electorum & Statuum Imperii Romano-Germanici, (ibi autem noſtra

G 2 Roma

Roma eſt, ubi Imperator *arg. c.* 24. *d.* 93. unde ſedes Imperii, licèt antiquitus fuerit Conſtantinopolin translata, Romani tamen regni nomen non amiſit: duplex conſtituitur Roma, una nova, altera antiqua *per l. fin. C. in quib. cauſ. pign. &c.*) in Comitiis Univerſalibus **auf einem allgemeinen Reichs-Tag**/ eſt conſtitutum: dantur etiam particularia, ut eſt dies deputationis, **ein** Deputati**on-Tag**/ A. C. 1555. decretô Auguſtanô introductus, in quo tractantur ea, quæ in Comitiis ob temporis anguſtiam intermiſſa: deinde eſt dies Viſitationis, **ein** Viſitati**on-und** Reviſi**on-Tag**/ ad judices idoneos conſtituendos in cauſis Reviſionum petitarum ad tollendas Cameræ Imperialis corruptelas, & ad Statuum querelas finiendas. *Ord. Cam. p.* 1. *t.* 50. Tandem eſt dies Collegialis, **ein** Collegi**al-Tag**/ quando ſoli Electores vel de eligendo Rege Romanorum, & dicitur **ein Wahl-Tag**/ vel alia ad conſervationem Reipublicæ deliberanda re, qui dicitur **ein Chur-Fürſten-Tag**/ conveniunt. Reſtaur. Caſtald. *de Imp. q.* 8. *n.* 21 Buxtorff. *ad A. B. concl.* 95 *lit. b.* Paurmeiſt. *l.* 2. *de jurisdict. c.* 2. *n.* 8. Arnis. *de jur. Majeſt. l.* 2. *c.* 2. *n.* 3. *c.* 4. *in fin.* P. Heig. *p.* 1. *q.* 4. *n.* 44. *&* 45. Colleg. Jur. Gieſſ. *diſp.* 5. *n.* 10. 11. Ex certis locis ac Regionibus Imperii ſunt conventus Circulorum, **die Kreis-Täge**/ qui etiam diſtinguuntur in univerſales & particulares. Bertram. *de Comit. th.* 15. Rex autem Romanorum dicitur ille, qui futurus Imperator deſignatus, & talis vivô quoque Imperatore, urgente Imperii neceſſitate, dum eſt interregnum, vel Imperator

rator

Digitized by Google

 163

rator ob ingruentem ſenectutem, aut alia impedimenta Imperio præeſſe nequit, eligi poteſt. *c. 1. in med. diſt.* 23. Goldaſt. *tom. 1. conſt. Imp.* Matth. Stephan. *de juriſdict. imp. Rom. l. 2. p. 1. c. 2. n. 5.* Heig. *p. 1. q. 6.* Buxdorff. *ad A. B. t. 2. concl. 12.* D. Arum. *Ib. diſc. 2. th. 13. in fin. & diſc. Acad 4.* D. Reinkingk. *l. 1. de reg. ſec. & Eccleſ. claſ. 3. c. 14. n. 17. & ſeqq.* Reinh. König. *in theatr. publ. p. 1. c. 24.* D. B. Carpz. *ad A. B. ſemic. diſp. feud. 2. q. 3.* qui tamen non aliam, quàm mandatam habet juriſdictionem. Coler. *de jur. Imp. germ. ſect. 9.* D. Beſold. *Ib. q. 13.* D. Arum. *de j. p. vol. 3. diſc. 15. th. 105. f. 648. & ſeq.* D. B. Carpz. *d. l. diſp. 3. q. 2. n. 12. & 13.* D. Hahn. *ad Weſenb. tit. de j. & j. n. 14. verſ. quod ad ſacra. &c.* Diſſentiunt Reinkingk. *d. l. n. 40. & ſeqq.* Colleg. Jur. Publ. Gieſſ. *d. l. n. 21.* Limn. *l. 2. de jur. publ. c. 15. n. 40.* D. Schönborn. *l. 5. pol. c. 19.* Matth. Steph. *d. l. c. 1. n. 53. & ſeqq.* Thom. Michaël. *de juriſd. concl. 29.* König. *d. l. p. 5. c. 24. n. 9. & ſeqq.* Ita vivente Carolo 4. ejus filius Wenceslaus, Maximilianô primô, Fridericus tertius, Carolô quintô ejus frater Ferdinandus primus; Ita Maximilianus 2. & Rudolphus 2. viventibus eorum parentibus Imperatoribus, in Reges Romanorum eligebantur, imò in recenti eſt memoria vivô adhuc Imperatore Ferdinando 3. durantibus adhuc Comitiis Ratiſponenſibus A. C. 1653. Ferdinandum 4. electum & d. 18. Jun. Auguſtæ Vindelicorum coronatum fuiſſe, qui verò d. 9. Jul. anni ſequentis 1654. Viennæ vitam cum morte inopinata commutavit.

I. JUris autem publici optima pars eſt Aurea Bulla Caroli 4. Imperatoris A. C. 1356. ita dicta, vel ex eo, quod eidem ſigillum Imperatoris aureum, quod bullam nuncupamus, adhæreat, ſicut enim bulla in Pontificum ſanctionibus plumbea, *l.* 1. *ſacr. car. Eccleſ. Rom. c.* 2. *in fin.* Limn. *de j. p. lib.* 1. *c.* 11. *n.* 36. Ita Imperatoris aurea fuit, i. e. ſigillò aureò corroborata, per metonymiam ſigni pro re ſignata, unde hæc ſanctio Aurea Bulla fuit nominata. Cuſpin. *in vit. Car.* 4. Goldaſt. *tom.* 1. *Conſt. Imp. fol.* 166. Buxtorff. *ad Aur. Bull. concl.* 1. D. Arum. *Ib. diſc.* 1. *th.* 4. Matth. Stephan. *de juriſd. Imp. Rom. l.* 2. *p.* 1. *c.* 5. *n.* 23. Heig. *p.* 1. *q.* 4. *n.* 11. bullare itaque nihil aliud eſt, quàm ſigillare: hacque ipſa de cauſa Doctores Bullati appellantur, qui literis Bullatis ſine Academico examine & diſputatione Inaugurali à Comite Palatino, cui ex ſpeciali privilegio competit jus creandi Doctores Bullatos, Notarios publicos, non tamen immatriculatos, qui à ſola Camera Imperiali Spirenſi creantur, & legitimandi ſpurios, gradum adepti ſunt. Vid. D. Arum. *ad A. B. diſc.* 5. *circ. fin.* Vel Aurea Bulla ita dicitur, quod res & conſtitutiones aureas in ſe contineat: Vid. Freher. *in not. ad Petr. de Andl. de Imp. Rom.* 4. D. Arum. *de jur. publ. vol.* 1. *diſc.* 33. *c.* 1. *th.* 5. *lit. a.* & quia eſt unicum illud & adamantinum vinculum, quò qualeſcunque hæ Imperii Romani reliquiæ, illique ferreo lutei pedes à diſſolutione & ruina conſervantur. Marq. Freher. *in* 2. *Orat. de prop. gubern. Frid.* 4. *f.* 52. ideòque meritò pro pragmatica ſan-

Digitized by Google

ſanctione, & lege fundamentali habetur. P. Greg. Tholos. *l. 7. de Republ. c.* 19. P. Heig. *p.* 1. *q.* 5. *n.* 1. *& ſeq.* Althuſ. *c.* 15. *pol.* D. B. Carpz. *ſemic. quaſt. Illuſtr. diſp. feud.* 2. *q.* 2. *n.* 1. in aliis regnis non ſolùm variant jura privata, ſed & publica, in Gallia habent ſuam legem Salicam, ut & Codicem Henrici 4. in Anglia ſuum jus Normannicum à Guilielmo conquæſtore compoſitum, Dani gloriantur ſuô jure Waldemariano à Rege Daniæ Waldemaro compilatum. D. Spreng. *d. l. f.* 145. *&* 146. Hæc Aurea Bulla, quæ in titulos 26. dividitur, & inprimis Electorum privilegia complectitur, non ſemper quid novi conſtituit, ſed ſæpius id, quod ab antiquo obſervatum fuit, declarat. Videatur Nobiliſſ. D. Volckm. Bechmannus *in diſput. ad Aur. Bull. publicè habitis.* ubi autem primùm ſit promulgata, variant Auctores; quidam enim Noribergæ promulgationem factam eſſe aſſerunt, veluti P. Heig. *l.* 1. *q.* 4. *n.* 16. Gothman. *conſ.* 44. *n.* 11. Thuan. *l.* 2. *hiſtor.* Alii verò Metis, ut Peucer. *l.* 5. *Chron. in Car.* 4. D. Arum. *d. diſc.* 1. *ad A. B. th.* 9.

II. CApitulationes Imperatorum, quæ à certis Capitibus atque conditionibus, quibus Rex Romanorum in Imperatorem promovendus, aſtringitur, ita dicuntur. Hortled. *in com. ad L. Reg. & diſc. Acad.* 26. *th.* 6. D. Arum. *d. l. lit. b.* nihil igitur aliud eſt Capitulatio, quam Lex Regia, ſive Imperii, quâ Electores ſummum Imperium, vel (ut Arcadius Juriſconſultus loqui-

loquitur) quâ Regimina populi in Imperatorem deſignatum transferunt certis conditionibus; nam hæc Capitulatio exigit inter alia requiſita, quæ D. Dan. Otth. *de jur. publ. c.* 12. *f.* 315. 316. 317. recenſet, ne Imperator, qui appellatur Auguſtus ab augendo Imperio *per N.* 11. *pr. & N.* 30. B. Carpz. *d. diſp. feud.* 3. *pos.* 5. unde & nomen meruit ſemper Auguſti, **allezeit Mehrer des Reichs**/ Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 257. *pr.* facultates Imperii diſtrahat, vel oppignoret, nec aliò quovis modô faciat deteriores, Vid. Schleidan. *l.* 1. *de Stat. Relig. f.* 28. *& ſeqq.* Non tamen ejusmodi Capitulatio infringit Majeſtatem Imperatoris, ſiquidem in toto orbe Chriſtiano nullus Rex vel Princeps eſt, cujus Majeſtatem & Autoritatem non comprimat & circumcidat, vel jusjurandum, vel inita cum Regni Ordine, aut Principatus Proceribus, certa pactio. Arum. *de jur. publ. vol.* 2. *diſc.* 10. *th.* 19. *lit. e.* Nam de antiquiſſimis Germanorum Regibus ſic ſcribens Tacitus *de mor. germ. c.* 7. *n.* 1. nec Regibus, inquit, infinita aut libera poteſtas: quid igitur obſtat, licet Imperatorum quoque poteſtas, duobus veluti frenis ſiſtatur, Capitulatione & juramento fidelitatis juxta D. Arum. *de j. p. vol.* 1. *diſc.* 26. *n.* 4. *& ſeqq.* De origine verò Capitulationum Interpretes certant: nonnulli exiſtimant, eam primùm natam ſub turbulento Henrici IV. Imperatoris regno, tractu verò temporis magis magisque auctam, increſcente præſertim, ſub Carolo IV. Imperatore, dignitate Electoriâ, donec in eam, quæ hodie in uſu eſt, amplitudinem

cx-

Digitized by Google

excreverit. Hordled. *d. l. th.* 7. Arum. *d. l. n.* 7. Diſſentit autem Colerus *de jur. Imp. Germ. concl.* 33. Capitulationes verò non eſſe Leges, ſed conventiones oſtendit D. Strauch. *diſſert. jur. publ.* 4. *th.* 27. *f.* 118. *& ſeq.*

III. Ordinationes Cameræ Imperialis, die Keyſerliche Cammer-Gerichts-Ordnung / quæ dividuntur in tres partes, quarum (1) continet titulos 86. (2) titulos 36. (3) titulos 54. Eſt verò Camera Imperialis ſummum in Imperio Romano tribunal, quò apud Imperii Judices ſive Aſſeſſores legitima rei controverſæ inter litigantes tractatio inſtituitur. Schönborn. *l.* 5. *pol. c.* 20. *pr.* nec ab eo provocare vel appellare licet, *Ord. Cam. part.* 1. *tit.* 3. *part.* 2. *tit.* 35. *part.* 3. *tit.* 51. ſed Reviſio certò reſpectu locum habet. *d. Ord. part.* 3. *tit.* 58. Hoc judicium Camerale inſtitutum eſt à Rege Romanorum Maximiliano primo, communi Statuum conſenſu A. C. 1495. ultimò Octobri, & ad diem tertium Novembris prima Audientia Judicialis Francofurti ad Moenum, ut teſtatur Gail. *l.* 2. *de pac. publ. c.* 1. *n.* 28. Rodinger. *in proc. Cam. l.* 1. *t.* 2. §. 2. juxta alios verò Wormatiæ, Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 241. celebrata eſt: poſtea verò ob prægnantes cauſas Spiram Nemetum hoc judicium translatum fuit. Sciendum verò hic eſt, Imperii Prætorium aliàs eſſe triplex. (α) Aulicum Viennæ, das Keyſerliche Hoff-Gericht zu Wien. quod cum Camerali concurrentem jurisdictionem ratione præventionis habet. *Ord. Cam. part.* 2. *tit.* 9. §. 2. Gail. 1. *Obſ.* 29.

H *n.* 3. *&*

n. 3. *&* *obſ.* 131. *n.* 31. Mynſing. *reſp.* 24. *dec.* 3. *n.* 20. *&* *reſp.* 94. *n.* 5. *dec.* 10. Schrad. *de feud. part.* 10. *ſect.* 2. *n.* 66. *& ſeqq.* Borch. *de feud. c.* 10. *n.* 3. Schvvanmann. *pract. Obſ.* 4. *n.* 1. *&c.* Paurmeiſt. *l.* 2. *de juriſdict. c.* 2. *n.* 56. Hartm, Hartman. *Obſ. feud.* 43. Vultej. *l.* 2. *de feud. c.* 2. *n.* 9 Gylman. *ſymphor. ſupplic. Camer. tom.* 3. *deciſ. tit.* 6. *n.* 1. *tom.* 4. *p.* 1. *not.* 3. *n.* 1. *tom.* 6. *c.* 8. Matth. Stephan. *de juriſdict. l.* 2. *p.* 1. *c.* 3. *membr.* 2. Arum. *diſc. Acad.* 10. Ludvv. *in ſynopſ. feud. c. fin. f.* 500. ſitque, ut & hoc, ex utriusque Religionis Evangelicæ & pontificiæ Aſſeſſoribus conſtitutum. Arum. *de jur. publ. vol.* 1. *diſc.* 13. *q.* 19. *f.* 111. (2) Spirenſe, de quo antea dictum fuit, (3) Rotvvilenſe, das Keyſerliche Hoff-Gericht zu Rothweil / à quo datur appellatio ad Aulam Imperatoris, vel Cameram Imperialem, quia ſaltem eſt Imperii Dicaſterium particulare, in quatuor Circulis; Franconicis, Suevicis, Rhenanis, Auſtriacis, iisque non totis, fundatum, & à ſolo Conrado IV. Sueviæ Duce A. C. 1147. Lothario Saxone pro Rege Romanorum creatô, inſtitutum. Paurmeiſt. *d. l. c.* 6. *n.* 12. Schönborn. *d. l. c.* 21. Otth. *d. l. f.* 248. *&* 249. *pr.* Arum. *d. l. q.* 8. Erat olim & aliud Judicium, quod Regimentum deß heiligen Reichs Regiment dicebatur, introductum A. C. 1501. à prædicto Maximiliano primo, conſentientibus Statibus Imperii; conſtabat autem præter Imperatorem vel ejus legatum viginti perſonis ex ordinibus, qui eſſent locô univerſi Senatûs Imperialis, concurrebat in omnibus cum reliquiis tribus Judicis, inprimis verò

de

Digitized by Google

 106

de pace, bello, ac omnibus aliis negotiis ad ſummam Imperii pertinentibus, deliberandi & ſtatuendi poteſtate inſtructum erat: poſtea mutatum à Carolo V. Imperatore Wormatiæ A. C. 1521. & decretò Noribergenſi *ejusd. an.* atque decretò Spirenſi A. C. 1529. tandem planè in deſuetudinem abiit. Paurmeiſt. *d. l. n.* 49. Otth. *d. l. f.* 249. Porrò, Cameræ Imperialis jurisdictio eſt ordinaria *juxta Ord. Cam. part.* 2. *t.* 27. Mynſ. *reſp.* 24. *n.* 2. *& ſeq.* Gail. 1. *O.* 41. *n.* 5. Schönborn. *l.* 5. *pol. c.* 20. *f.* 526. *pr.* & univerſalis, ſed tamen cum diſtinctione; ſiquidem in ſimplicis querelæ cauſis tantum contra Immediatè Imperio ſubjectos locum habet, *Ord. Cam. part* 2. *tit.* 27. niſi (1) muniti ſint privilegio *de non* appellando; veluti illud Electores & Duces Saxoniæ, ut & Electores Brandenburgiæ in viridi obſervantia habent. Knich. *verb. jus. c.* 2. *n.* 32. Heig. *part.* 1. *quaſt.* 4. *n.* 31. 33. 42. Sixtin. *de Regal. l.* 1. *c.* 5. *n.* 5 Coler. *in Orat. de jur. Saxon.* Albin. *hiſtor. Miſn. p.* 1. *t.* 16. Limn. *de jur. publ. l.* 3. *c.* 9. *n.* 70. Omnibus quidem Electoribus hoc privilegium promiſcuè conceſſum *in Aur. Bull. tit.* 11. reliqui tamen contrariò uſu perdiderunt. Schurff. *conſ.* 29, *cent.* 3. *n.* 1. Ita autem hoc indultum ſubditis prædictorum Electorum obſtat, ut ne quidem ſuper nullitate proceſſus Aulam Imperatoris, vel Cameram Imperialem implorare queant, prout dilucidè probat B. Carpz. *d. diſp. feud.* 6. *ſemicent. quaſt.* 2. *n.* 16. *usq.* 27. neque eidem privilegio de non appellando renunciare valeant. Ib. *q.* 3. (2) niſi in pri-

 ma

Digitized by Google

ma inſtantia Jus Auſtregarum, **der Auſträge** / habeant, ſive ſe invicem conveniant, ſive ab aliis conveniantur. *Ord. Cam. part.* 2. *t.* 2. *& ſeqq.* Gilhauſ. *part.* 1. *arb. jud. c.* 1. §. 8. Matth. Stephan. *l.* 2. *de juriſdict. c.* 3. *membr.* 3. *n.* 10. *& ſeqq.* Vid. Georg. Shubhard. *tract. method. de Auſtreg.* non tamen locum habet in cauſa denegatæ juſtitiæ. *d. Ord. p.* 2. *t.* 1. *in fin. &* 26. *pr.* neque Cæſareæ jurisdictioni præjudicat. Paurmeiſt. *l.* 2. *de jurisd. c.* 4. *n.* 132. *& ſeqq.* hoc tamen privilegium competere tam quoad Aulam Cæſaream, quàm quoad Cameram Imperialem ſtatuit Colleg. Gieſſ. *de jur. publ. diſp.* 4. *n.* 17. In cauſis verò Appellationum Camera Imperialis etiam Mediatos comprehendit. *d. Ord. p.* 2. *tit.* 28. 29. 30. ſi ſumma eſt appellabilis, & 300. florenos excedit *per Receß. Deput. A. C.* 1600. Matth. Stephan. *d. l.* 1. *c.* 31. Limn. *d. l.* 9. *c.* 2. *n.* 264. Ratione cauſarum quarundam Cameræ juriſdictio nulla eſt, ùt (α) in Eccleſiaſticis & matrimonialibus, *Ord. Cam. p.* 1. *t.* 1. Mynſing. *conſ.* 43. *n.* 34. Gail. 1. *Obs.* 112. in fin. (β) in feudis regalibus, **die Fahn-Lehen** / quorum inveſtituræ per inſigne vexilli conferri ſolent, Item **die Scepter-Lehen** / de quibus Principes Eccleſiaſtici cum ſceptro inveſtiuntur. Schneidevv. *tr. de feud. part.* 1. *n.* 30. horum cognitio & collatio ad ſolum Imperatorem ob ſupremam eminentiam. 1. *F.* 18. 2. *F.* 10. *&* 34. *Aur. Bull. tit.* 5. *Ord. Camer. p.* 2. *t.* 7. **Regiments-Ordn.** *de An.* 1521. §. 10. **ob auch ſolchen Fürſtenthumb.** *&c. Receß. Imp. de A. C.* 1466. *&* 1596. Gail. *l.* 1. *Obſ.* 1. *n.* 11. Mozz.

de

de diviſ. feud. n. 42. Menoch *conſ.* 32. *n.* 9. Paris. *conſ.* 23, *n.* 17. *vol.* 1. Zas. *de feud. part.* 5. *n.* 1. *part.* 11. *n.* 6 Roſenth. *de feud. c.* 12. *concl.* 1. *n.* 30. Duar. *c.* 20. *n.* 5. Sonsbec. *part.* 14. *n.* 19. Obrecht. *diſp. feud.* 2. *th.* 70. & 71. D. Vultej. *l.* 1. *de feud. c.* 8. D. Shönborn. *l.* 5. *pol. c.* 14. D. Ant. Gothofr. *diſp. feud. ult. th.* 1. *lit. b.* D. Otth. *d. l. c.* 11. *f.* 255. D. B. Carpz. *ſynops. feud. diſp. fin. pos.* 39. D. Ludvv. *d. c. fin. f.* 500. *pr.* D. Struv. *ex. fin. feud. th.* 5. non ad Pontificem Romanum pertinet, prout politè oſtendit Brut. Fulm. *ſub tit. crim. Maj.* Vasq. 1. *illuſtr. q.* 22. *n.* 1. 2. 3. Schrad. *ſect.* 1. *de F. n.* 55. & *ſect.* 3. *n.* 172. (γ) in criminalibus. Mynſing. *cent.* 4. *obſ.* 41. & 42. Gail. 1. O. 1. *n.* 27. Wurmbs. *tit.* 24. *obſ.* 18. Caſp. Leipold. *diſc. Acad.* 13. *q.* 7. Phil. Tennagel. *de decern. proceſſ. claſſ.* 4. *c.* 9. *n.* 1. Diſſentit Mindanus, *l.* 1. *c.* 9. *de proceſſ. extrah.* Alia eſt ratio in quæſtione uſurarum. *Rec. Imp. de An.* 1509. 39. & 48. *de contr. uſurar.* abſolutionis juramenti ad effectum agendi. *Ord. Cam. part.* 2. *t.* 24. fractæ pacis. Mynſing. 2. *Obſ.* 98. *n.* 8. & 5. *Obſ.* 52. Nullitatis. Vid. Oſinger. *in Pandect. Camer.* Mindan. & Tennag. *de decern. proceſſ.* Denais. *de jur. Cam. ſive noviſſ. jur. Cam.* D. Sprenger. *de jur. Cam. reform. Inſtrument. Pac. de A. C.* 1648. & *Receſſ. Imp. de An.* 1654. *confirm.*

IV. Conſtitutiones criminales Imperatoris Caroli quinti, die Peinliche Halß-Gerichts-Ordnung de A. C. 1530. & 32. Auguſtæ Vindelicorum, & Ratisbonæ factæ, quæ 110. articulos continent. Vid. B. Carpz. *pro-*

ceſſ.crimin. P. Theodorici *crimin colleg.* Struv. *diſſert. crimin.* Matth. Stephan. *comment. ad art. crim.* Volkm. *Noriat* Buch von Peinl. *proceſſ. &c.* Hæ Conſtitutiones criminales ut intra fines Romani Imperii paſſim obſerventur exactiùs, optandum eſſet cum Mynſing. *ad pr. J. de Publ. jud. n. 7.*

V. Receſſus Imperii, Reichs-Abſchied / qui ſunt communes Imperatorum & Statuum ſponſiones ad ipſam adminiſtrationem ſpectantes. Bort. *de jurisp. publ. c. 1. th. 5. lit. c.* Huc pertinent Conſtitutiones Politicæ, Pax Publica & Religioſa de A. C. 1552. & 55. Inſtrumentum Pacis Cæſareo-Suececicum & Gallicum de A. C. 1648. in Munſter & Osnabrugg tam mille piorum ſuſpiriis & lacrymis impetratum: Receſſus ultimus de A. C. 1654. De Legibus fundamentalibus Vid. Lambert. Danæ. *l. 3. Chriſt. pol. c. 6.* Althuſ. *c. 6. pol.* Keckerm. *l. 1. ſyſt. pol.* Bornit. *pol. c. 6. & de fund. Stat. Reipubl. c. 9.* Antimachiavell. *l. 1. de regn. aut quov. Princ, &c. theor. 1.*

FINIS.

SOLI DEO GLORIA.

A 950756